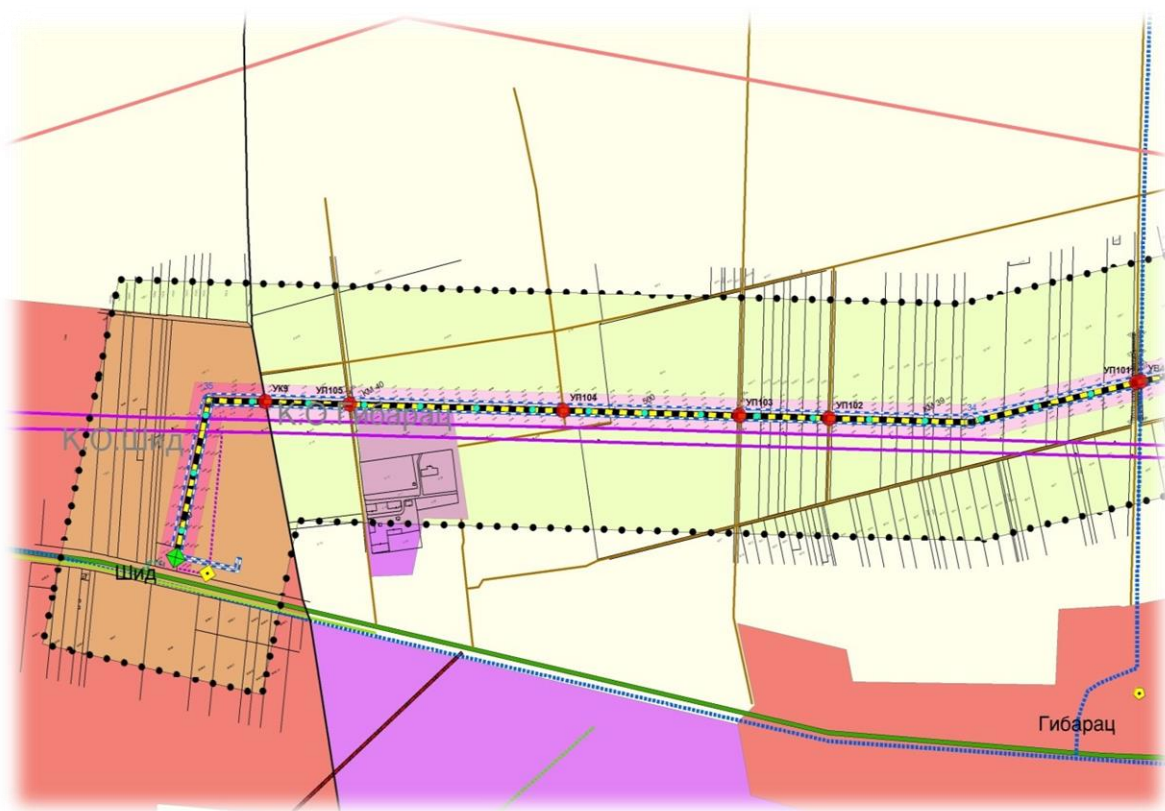

**ИЗВЕШТАЈ
О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ТРАНСПОРТНОГ
ГАСОВОДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА-ШИД
СА ЕЛЕМЕНТИМА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Владимир Галић

**ИЗВЕШТАЈ
О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ТРАНСПОРТНОГ
ГАСОВОДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА-ШИД
СА ЕЛЕМЕНТИМА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Инвеститор:

СРБИЈАГАС ЈП „СРБИЈАГАС“, НОВИ САД

ОБРАЂИВАЧ:

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ-НОВИ САД

Е -2572/1

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ

Тања Топо

Тања Топо, маг.дипл.инж.зашт.жив.сред.

ДИРЕКТОР

Предраг Кнежевић

Предраг Кнежевић, дипл.правник

Нови Сад, 2017. године

СТРУЧНИ ТИМ:

СИНТЕЗА И КООРДИНАЦИЈА:

Тања Топо, магистар дипломираног инжењера заштите животне средине.
мр Љубица Протић Еремић, магистар дипломираног инжењера хортикултуре.
Наташа Симић, магистар дипломираног планера.

ПОМОЋНИЦИ ДИРЕКТОРА:

мр Драгана Дунчић, магистар дипломираног планера
др Александар Јевтић, магистар дипломираног инжењера грађевинарства.

Посебна намена простора
и термоенергетска инфраструктура:

Милан Жижић, магистар дипломираног инжењера машиничког грађевинарства.

Употреба земљишта, грађевинско
земљиште, мрежа насеља
и заштита културних добара:

Радованка Шкрбић, магистар дипломираног инжењера архитектуре.

Заштићена природна добра,
шуме и шумско земљиште:

Славица Пивнички, магистар дипломираног инжењера пејзажног грађевинарства.

Становништво и привреда:

Љиљана Јовичић Малешевић, магистар економије.

Пољопривреда
и пољопривредно земљиште:

Мирољуб Љешњак, магистар дипломираног инжењера пољопривредног грађевинарства.

Природни услови и заштита
од елементарних непогода:

др Оливера Добривојевић
Марина Митровић, мастер професионалног географа.

Саобраћајна инфраструктура:

Зоран Кордић, магистар дипломираног инжењера саобраћајног грађевинарства.

Водно земљиште и
водопривредна инфраструктура:

Бранко Миловановић, магистар дипломираног инжењера мелиорације.

Електроенергетска и
електронска комуникациона
инфраструктура:

Зорица Санадер, магистар електронског инжењерства.

Заштита животне средине:

Тања Топо, магистар дипломираног инжењера заштите животне средине.
др Тамара Зеленовић Васиљевић

Одбрана земље:

Радованка Шкрбић, магистар дипломираног инжењера архитектуре.

Правна регулатива:

Теодора Томин Рутар, магистар права.

Геодетско документациона и
аналитичко информациона
основа:

Далибор Јурица, магистар дипломираног инжењера геодезије.
Оливера Његомир, магистар математике.
Дејан Илић, грађевинарско-техничар.
Ђорђе Кљајић, геодезско-техничар.
Драгана Матовић, оператер.
Драгана Митић, административно-техничар.
Душко Ђоковић, копирант.

Стручна сарадња и консултације: ЈП "СРБИЈАГАС"

Душан Медић, магистар дипломираног инжењера машиничког грађевинарства.
др Јасминка Амићић, магистар дипломираног планера.
Нина Бјелобаба, магистар инжењерства технологије.

САДРЖАЈ

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	2
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	2
1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ	3
1.1.1. Правни основ	3
1.1.2. Плански основ	5
1.1.3. Друга стратешка документација од важности за планско подручје	5
1.1.4. Стратешка документација од важности за област заштите животне средине	7
2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	7
2.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	7
2.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	9
3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	10
3.1. ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	10
3.2. ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	12
3.3. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА	13
3.3. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	17
4. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ И РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ. 18	
5. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА) 23	
6. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	24
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА	27
1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	27
2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	28
3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	28
4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	29
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	31
1. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	31
2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	33
2.1. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	34
2.2. ПРИРОДА КАРАКТЕРИСТИКА И ЗНАЧАЈ УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА	36
3. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ПОЈЕДИНАЧНЕ ЧИНИОЦЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	38
3.1. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ВАЗДУХ	39
3.2. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ВОДУ	40
3.3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ЗЕМЉИШТЕ	41

3.4. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ПРИРОДНА ДОБРА (ФЛОРА, ФАУНА И БИОДИВЕРЗИТЕТ) И ШУМЕ	41
3.5. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА СТАНОВНИШТВО ...	42
3.6. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА КУЛТУРНА ДОБРА	43
3.7. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА услед ванредних ситуација	43
4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	45
4.1. ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКЕ МЕРЕ.....	45
4.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	46
4.2.1. Мере заштите ваздуха	46
4.2.2. Мере заштите вода	47
4.2.3. Мере заштите земљишта	47
4.2.4. Мере заштите шума и шумског земљишта	48
4.2.5. Мере заштите природних добара	48
4.2.6. Мере заштите културних добара	49
4.2.7. Мере заштите од буке и вибрација	50
4.2.8. Мере приликом изградње и експлоатације инфраструктуре	50
4.2.9. Мере заштите живота и здравља људи	50
4.2.10. Мере заштите од ванредних ситуација	51
IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	53
V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	54
1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	54
2. ИНДИКАТОРИ И УСЛОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МОНИТОРИНГА.....	54
3. ЗАКОНСКИ ОКВИР	57
4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА.....	58
5. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	59
VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	60
1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ	60
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	60
VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА	61
VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	62
ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	63

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ЗА ГАСОВИД ВИСОКОГ ПРИТИСКА СРЕМСКА МИТРОВИЦА – ШИД СА ЕЛЕМЕНТИМА ДЕТАЉНЕ
РЕГУЛАЦИЈЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Списак табела и слика у тексту

Табеле

Табела 1. Укупан број становника	12
Табела 2. Мониторинг амбијенталног ваздуха урбане средине у Сремској Митровици, 2015. године	21
Табела 3. Преглед органа, институција и предузећа којима су упућени захтеви за услове у поступку израде Просторног плана и стратешке процене.....	25
Табела 4. Преглед Посебних циљева стратешке процене и индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Просторног плана.....	29
Табела 5. Веза између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене утицаја .	30
Табела 6. Компатибилност циљева Просторног плана и Стратешке процене (наведених у поглављу II, тачка 2. <i>Посебни циљеви стратешке процене</i>) ..	30
Табела 7. Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења.....	35
Табела 8. Скала за процену вероватноће утицаја	36
Табела 9. Критеријуми за оцењивање величине утицаја	36
Табела 10. Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја.....	36
Табела 11. Скала за процену сложености/реверзибилности утицаја	37
Табела 12. Скала за процену временске димензије утицаја.....	37
Табела 13. Карактеристике утицаја у фази изградње	37
Табела 14. Карактеристике могућих утицаја у фази експлоатације у ванредним удесним ситуацијама (истицање гаса, пожар, експлозија)	37
Табела 15. Планска решења обухваћена проценом утицаја	38

Слике

Слика 1. Приказ обухвата планског подручја и положај трасе гасовода у окружењу	8
Слика 2. Зона негативних утицаја: зона Шид (а) и зона Сремска Митровица (б).....	23

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије”, број 135/04 и 88/10) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши и за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања планског документа.

На основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора транспортног гасовода Сремска Митровица – Шид са елементима детаљне регулације („Службени лист АП Војводине”, број 10/16), приступило се изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора транспортног гасовода Сремска Митровица – Шид са елементима детаљне регулације (у даљем тексту: Просторни план). Такође, на основу Одлуке о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора транспортног гасовода Сремска Митровица – Шид са елементима детаљне регулације на животну средину („Службени лист АП Војводине”, број 10/16), истовремено са израдом Просторног плана, приступило се изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора транспортног гасовода Сремска Митровица – Шид са елементима детаљне регулације на животну средину (у даљем тексту: Стратешка процена).

За носиоца израде Извештаја о стратешкој процени одређен је ЈП „Завод за урбанизам Војводине” Нови Сад, Железничка 6/III.

Стратешком проценом су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Просторног плана и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Стратешка процена је процес којим се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у Просторни план, с циљем избегавања, спречавања или ограничења негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Непосредан повод за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја је обавеза произашла из Одлуке да се израђује стратешка процена утицаја предметног Просторног плана на животну средину.

У складу са законским одредбама и праксом, Извештај о стратешкој процени структурално обрађује:

- (1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
- (2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисања проблема и проналажења решења);
- (3) стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу – дефинисање матричног оквира процене);
- (4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења планског документа);
- (5) програм праћења стања животне средине (мониторинг – оквир за праћење спровођења планског документа, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);
- (6) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);
- (7) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
- (8) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

Разлози за вршење Стратешке процене су сагледавање, процена и утврђивање могућих значајних утицаја на животну средину на простору обухваћеном Просторним планом, као и дефинисање мера које је потребно предузети како би се евентуални значајни утицаји на животну средину спречили, отклонили или смањили на минимум.

Један од основних принципа просторног и регионалног аспекта развоја подручја у обухвату Просторног плана, односи се на успостављање и очување равнотеже између просторног развоја овог подручја односно непосредне околине трасе планираног гасовода и мреже насеља у окружењу.

Стратешком проценом се оцењују односно утврђују потенцијални негативни утицаји на животну средину и дефинишу мере за спречавање или смањење штетних утицаја планских решења. Резултати стратешке процене утицаја доприносе евентуалном редефинисању фазних планских концепција и решења и одговарајућем доношењу одлука у планском процесу – оптималних са становишта заштите животне средине, применом мера заштите животне средине у току спровођења Просторног плана.

Израда Просторног плана базирана је на методолошком приступу и обрасцима који се користе за планирање линијских инфраструктурних система, а који се заснивају на принципима одрживог развоја.

За изналагање оптималних планских решења коришћена је релевантна информациона, студијска и техничка документација, добијени услови од надлежних органа и организација у чијој је надлежности њихово издавање, актуелна планска и друга документација која се односи на подручје обухвата Просторног плана.

Значај стратешке процене утицаја на животну средину се огледа у томе што:

- обрађује питања и утицаје ширег значаја, који се не могу сагледати у оквиру појединачних пројеката;
- омогућава проверу погодности различитих варијанти развојних концепата;
- се изузимају ограничења која су присутна при процени утицаја одређеног пројекта на животну средину (локацијски услови, техничко – технолошка решења, економска оправданост пројекта - процењени период повраћаја инвестиција, анализа трошкова и добити само са економског становишта и др.);
- анализа утицаја конкретних пројеката, обухвата и претходну идентификацију проблема и утицаја који могу имати кумулативни ефекат итд.

Стратешка процена предметног Просторног плана у одређеним сегментима има карактер општости што је проузроковано непостојањем релевантних квантификованих података о квалитету животне средине (квалитет ваздуха, земљишта и воде), уско везаних за поједине локалитете трасе гасовода.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину је завршни документ поступка стратешке процене и представља саставни део Просторног плана. У циљу ефикаснијег поступка и поједностављивања поступка укључивања јавности, Извештај се припрема истовремено у току израде Просторног плана, те се ова два документа упоредо излажу на јавни увид, и упућују у поступак разматрања и доношења.

1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.1.1. Правни основ

Правни основ за израду предметног Просторног плана дефинисан је чланом 21. Закона о планирању и изградњи, и њим је утврђено да се просторни план подручја посебне намене доноси за подручја која захтевају посебан режим организације, уређења и коришћења и заштите простора.

Правни основ за израду Стратешке процене произилази из Закона о планирању и изградњи, Закона о заштити животне средине и Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Чланом 5. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10), је прописано обављање стратешке процене за просторне планове, као и дефинисаним критеријумима за утврђивање могућих значајних утицаја на животну средину плана. Критеријуми су засновани на карактеристикама планског документа и карактеристикама утицаја. Основни разлог за израду стратешке процене је евалуација утицаја планских решења на самом подручју плана, као и могући утицаји ван планског подручја.

Законски оквир коришћен при изради Просторног плана и стратешке процене је:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 53/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14);
- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 18/10, 65/13 и 15/15-УС);
- Закон о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 129/07 и 18/16);

- Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС и „Службени лист СРЈ“, бр. 16/01-СУС и „Службени гласник РС“, бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др. закон - одредбе чл. 81. до 96.);
- Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС“, бр. 88/11 и 46/14-УС);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08-др. закон, 41/09 и 112/15);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 10/13-др. закон);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, бр. 128/14);
- Закон о јавним путевима („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон и 9/16-УС);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, и 36/09-др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-УС и 14/06);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 25/15);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 14/16);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, број 101/15)
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.);
- Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15);
- Закон о туризму („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 99/11-др. закон, 93/12 и 84/15);
- Закон о спорту („Службени гласник РС“, број 10/16);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 89/15);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 83/92, 53/93-др. закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 9. до 20.);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16);
- Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, број 105/13, 119/13 и 93/15);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС“, број 5/68);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, број 31/12).

1.1.2. Плански основ

Просторни план је заснован на планској, студијској, техничкој и другој документацији као резултатима досадашњих истраживања.

Услови и смернице од значаја за израду Просторног плана, садржани су у планским документима вишег реда: Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 88/10) и Регионалном просторном плану Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11).

Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године

(„Службени гласник Републике Србије“, број 88/10)

Просторни план Републике Србије је основни плански документ просторног планирања и развоја, који има стратешко-развојну и општу регулаторну функцију.

Стратешки приоритети у енергетици Републике Србије у сектору гасне привреде су: завршетак изградње ПСГ Б. Двор; започињање градње новог складишта природног гаса (Итебеј или Острowo) и других потенцијалних складишта (Мокрин, Тилва, Међа и др); градња гасовода „Јужни ток“; **гасификација градова Републике Србије (сталан приоритет у планском периоду)** и повезивање са гасоводним системима суседних држава.

Оперативни циљеви су:

- континуитет технолошке модернизације и ревитализације постојећих енергетских инфраструктурних система;
- изградња разводне/дистрибутивне мреже природног гаса у Војводини, централној, западној, источној и јужној Србији (индивидуални потрошачи) ради целовитости простора.

Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине

(„Службени лист АПВ“, број 22/11)

Систем природног гаса

Изградњом гасовода Сремска Митровица-Шид, Тилва-Бела Црква, Бачка Паланка-Бач, Рума-Пећинци, Сомбор-Кљајићево, Суботица-Жедник, Разводни гасовод од GMRS FLOAT од GMRS Ковачица, Разводни гасовод од MG-04-15 до GMRS Оџаци, Шајкаш-Тител и Ковачица-Опово, створиће се предуслови за гасификацију свих насељених места у општинама Шид, Бела Црква, Бач, Пећинци, Сомбор, Суботица, Ковачица, Опово, Оџаци и Тител. Завршетком ових деоница гасовода све општине на простору Војводине биле би гасификоване и умрежене у јединствени гасоводни систем.

Изградња планираних гасовода доведиће до побољшања рада и поузданости постојеће магистралне и разводне гасоводне мреже, енергетске стабилности у снабдевању природним гасом и стварања предуслова за даљи привредни развој.

1.1.3. Друга стратешка документација од важности за планско подручје

Плански и стратешки документи од значаја за израду Просторног плана су: Просторни план подручја посебне намене Фрушке горе до 2022. године („Службени лист АПВ“, број 16/04), Просторни план подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске-Београд (Добановци) („Службени гласник РС“, бр. 69/03 и 147/14), као и Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године („Службени гласник РС“, број 101/15).

Просторни план подручја посебне намене Фрушке горе до 2022. године („Службени лист АПВ“, број 16/04)

Просторни план подручја посебне намене Фрушке горе обухвата подручје од 139.430 ha, са општинама Сремски Карловци, Петроварадин и Беочин у целости, и деловима општина Ириг, Инђија, Сремска Митровица, Шид, Бачка Паланка и Рума, што чини 39,28% од њихових укупних територија.

Просторни план подручја посебне намене Фрушке горе се преклапа са овим Просторним планом на територији општине Шид, односно следећим катастарским општинама: Бачинци, Гибарац, Ердевик, Кукујевци и Шид.

У циљу заштите, очувања и унапређења просторних целина са значајним природним вредностима и појавама, одређени су режими коришћења и мере заштите за подручје Националног парка „Фрушка гора“, као природног добра I категорије, односно утврђени су режими I, II и III степена заштите.

У оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене овог Просторног плана, налази се део подручја Националног парка, односно простори под II и III степеном заштите. Предложена траса коридора гасовода не пролази кроз Национални парк, нити тангира подручја под режимима заштите.

Такође, шири простор посматрања подручја посебне намене овог Просторног плана, делом обухвата и заштитну зону Националног парка (на деловима катастарских општина Шид, Гибарац, Бачинци, Кукујевци и Ердевик), а сама траса гасовода својим мањим делом пролази кроз заштитну зону у К.О. Бачинци и К.О. Гибарац.

Просторни план подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске-Београд (Добановци) („Службени гласник РС“, бр. 69/03 и 147/14)

Просторни план подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске-Београд (Добановци) обухвата подручје од 76.371 ha, са општинама Шид, Сремска Митровица, Рума, Пећинци, Стара Пазова и Земун.

Просторни план подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске-Београд (Добановци) преклапа са Просторним планом у следећим локалним самоуправама:

- Општина Шид (КО Бачинци и КО Кукујевци);
- Град Сремска Митровица (КО Кузмин, КО Мартинци, КО Лаћарак, КО Сремска Митровица и КО Шашинци).

Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године („Службени гласник РС“, број 101/15)

Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године, као стратешки документ дала је стратешке циљеве и приоритетне активности у области енергетике.

У сектору развоја гасне привреде стратешки циљеви су усмерени у правцу обезбеђења сигурног снабдевања домаћег тржишта природним гасом, успостављања домаћег и регионалног тржишта природним гасом, као и диверсификације извора и праваца снабдевања природним гасом.

У сектору развоја гасне привреде приоритетне активности односе се на нове правце снабдевања природним гасом и завршетка гасификације Србије.

Изградња транспортног гасовода Сремска Митровица – Шид, као дела јединственог гасоводног система у Републици Србији, је у складу са стратешким циљевима и приоритетним активностима развоја гасне привреде датим у стратегији развоја енергетике Републике Србије до 2025. Године.

1.1.4. Стратешка документација од важности за област заштите животне средине

Национална стратегија одрживог развоја ("Службени гласник РС", бр. 57/08)

Национална стратегија одрживог развоја дефинише одрживи развој као циљнооријентисан, дугорочан, непрекидан, свеобухватан и синергетски процес који утиче на све аспекте живота (економски, социјални, еколошки и институционални) на свим нивоима.

Одрживи развој подразумева израду модела који на квалитетан начин задовољавају друштвено-економске потребе и интересе грађана, а истовремено уклањају или знатно смањују утицаје који прете или штете животnoj средини и природним ресурсима.

Одрживи развој подразумева и усклађивање различитих развојних аспеката и супротстављених мотива садржаних у програмима појединих сектора.

Један од општих приоритетних програма и циљева у области увођења чистије производње обухватају увођење и/или унапређење ефикасне, одрживе и чистије производње и ефикасније коришћење енергије.

2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

2.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Садржина Просторног плана дефинисана је Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања.

Подручје обухвата Просторног плана - посебне намене чини инфраструктурни коридор 200 m лево и десно у односу на осовину транспортног гасовода Сремска Митровица – Шид, са припадајућим објектима гасне инфраструктуре, као и прикључцима на мрежу јавне инфраструктуре (путне, електроенергетске, ЕК). Ово подручје је предмет обухвата и детаљне разраде овог Просторног плана.

Слика 1. Приказ обухвата планског подручја и положај трасе гасовода у окружењу

Просторни план се састоји од текстуалног и графичког дела. У наставку је дат преглед поглавља, која Просторни план структурално садржи, као и преглед графичких прилога на којима су приказана планска решења:

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО:

УВОД

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА СА ГРАНИЦАМА ЗАШТИТНОГ ПОЈАСА
2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА
3. ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА
4. ЕКОНОМСКА, ДРУШТВЕНА И ЕКОЛОШКА ОПРАВДАНOST ИЗГРАДЊЕ СИСТЕМА У СЛУЧАЈУ КАДА СЕ НЕ ИЗРАЂУЈЕ ПРЕТХОДНА СТУДИЈА ОПРАВДАНOSTИ

II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И КОНЦЕПЦИЈА ПЛАНИРАЊА, ИЗГРАДЊЕ И ФУНКЦИОНИСАЊА ТРАНСПОРТНОГ ГАСОВОДА

1. ПРИНЦИПИ ПЛАНИРАЊА, ИЗГРАДЊЕ И ФУНКЦИОНИСАЊА ТРАНСПОРТНОГ ГАСОВОДА
2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ
3. РЕГИОНАЛНИ ЗНАЧАЈ СИСТЕМА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ СА ОКРУЖЕЊЕМ
4. КОНЦЕПЦИЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ

1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2. УТИЦАЈ НА ПРИРОДУ, ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА И МЕРЕ ЗАШТИТЕ
3. УТИЦАЈ НА ФУНКЦИОНИСАЊЕ НАСЕЉА
4. ОДНОС ПРЕМА ДРУГИМ ТЕХНИЧКИМ СИСТЕМИМА
5. УПОТРЕБА ЗЕМЉИШТА

IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ
2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА
3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ
4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Редни број	Назив	Размера
Реферална карта бр. 1.	Прегледна карта обухвата ширег посматрања подручја посебне намене	1:50000
Реферална карта бр. 2.	Посебна намена простора, инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара (листови 2.1.-2.9)	1:5000
Реферална карта бр. 3.	Карта спровођења (листови 3.1.-3.9)	1:5000
Реферална карта бр. 4.	Детаљна регулација надземних објеката	
Лист 4.1.	Отпремна чистачка станица ОЧС „Шашинци“ и анодно лежиште	1:2500
Лист 4.2.	Блок станица-1 „Лаћарак“	1:2500
Лист 4.3.	Главна мерно-регулациона станица и мерно регулациона станица „Кукујевци“ и анодно лежиште	1:2500
Лист 4.4.	Главна мерно-регулациона станица „Шид“ и мерно регулациона станица „Шид-1“, прихватна чистачка станица ПЧС и анодно лежиште	1:2500

Детаљнији преглед планских решења и њихова анализа у односу на утицај на животну средину наведена су и разматрана у овом Извештају, у оквиру поглавља **III Процена могућих утицаја плана на животну средину са описом мера за смањење негативних утицаја на животну средину.**

2.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Општи циљ Просторног плана је стварање планског основа за изградњу транспортног гасовода, као и реализације стратешких приоритета у области енергетске инфраструктуре које су утврђене Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године и Регионалним просторним планом Аутономне покрајине Војводине.

Општи циљеви планирања, коришћења, уређења и заштите подручја посебне намене транспортног гасовода Сремска Митровица-Шид су:

- **обезбеђење неопходних услова за изградњу транспортног гасовода**, којим ће се створити услови за гасификацију свих насељених места у општини Шид и делу општине Сремска Митровица;
- **одржив просторни развој енергетске инфраструктуре**, коришћењем еколошки прихватљивих извора енергије, посебно ресурса природног гаса;
- **смањивање штетног утицаја на животну средину**, применом мера заштите и превенцијом од негативних утицаја и ризика за животну средину у зони коридора гасовода;
- **заштита природних ресурса, природног и културног наслеђа**, адекватном заштитом и одрживим коришћењем природних ресурса и др.

Оперативни циљеви планирања, коришћења, уређења и заштите подручја посебне намене транспортног гасовода Сремска Митровица-Шид су:

- резервисање простора за реализацију транспортног гасовода и објеката који чине његов саставни и функционални део;
- установљивање зона заштите и спровођење режима зона заштите гасовода, са циљем спречавања негативних утицаја на окружење и могућих последица акцидента на систему;
- одржавање функционалности и омогућавање планског развоја свих инфраструктурних система који су у непосредном контакту са објектима система гасовода;
- максимално очување и мониторинг утицаја на биодиверзитет, природне ресурсе и заштићена природна и непокретна културна добра у коридору гасовода и његовом непосредном окружењу;
- смањење негативних утицаја и ризика у насељима на подручју коридора и његовом непосредном окружењу;
- редовно, сигурније и економичније снабдевање енергентима (природним гасом) привреде и становништва, као и успостављање нових квалитетнијих услова рада и пословања у привреди који ће подстицајно деловати на развој и допринети јачању привредне конкурентности ширег подручја.

3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3.1. ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Географски положај

Простор ширег посматрања подручја посебне намене се налази у југозападном делу АП Војводине односно западном делу Сремске области, између Саве, Босута, Дунава и Фрушке горе.

У геосаобраћајном смислу обухваћено подручје има добар положај у ширем окружењу, који представља изразиту вредност и потенцијал развоја овог подручја.

Рељеф, геолошке и геомеханичке карактеристике

У рељефном погледу, на простору ширег посматрања подручја посебне намене посматрано од северозапада према југоистоку, издвајају се целине које се међусобно разликују по свом облику, изгледу, хипсометријским карактеристикама и просторном распореду. То су:

- Фрушкогорска (Сремска) лесна зараван;
- Сремска лесна тераса;
- Алувијална равна реке Саве.

Фрушкогорска (Сремска) лесна зараван је рељефна целина која се налази у северозападном делу трасе гасовода, са просечном надморском висином од 120 m до 140 m.

Највећи део планиране трасе гасовода се налази на делу *Сремске лесне терасе*, која је састављена од сувоземног, барског и преталоженог леса.

Алувијална равна реке Саве се пружа јужно од планиране трасе гасовода и представља најниже земљиште у обухвату Просторног плана. У погледу геолошког састава заступљени су песак, шљунак и муљ, чије су насlage знатне моћности. С тим у вези алувијална равна је знатно изложена утицају подземних и површински вода.

У зависности од надморске висине појединих целина јављају се и различите дубине подземних вода. Тако се Сремска лесна зараван карактерише релативно дубоком издани, чија се дубина смањује идући према алувијалној равни реке Саве.

Подручје планиране трасе има релативно повољну геомеханичку структуру, без изразитијих просторних ограничења.

Педолошке карактеристике

Планирана траса гасовода прелази преко равничарског, претежно пољопривредног земљишта прилично хомогеног педолошког састава, а реч је о чернозему карбонатном (на лесном платоу) и ченозему карбонатном и бескарбонатном (на лесној тераси).

Климатске карактеристике

Према подацима са метеоролошке станице у Сремској Митровици за временски период од 1981-2010. године, на основу анализираних климатских услова (температуре ваздуха, осунчања, облачности, падавина, влажности ваздуха и ветра), може се закључити да на подручју обухвата Просторног плана влада умерено-континентална клима са извесним специфичностима. Фрушка гора у великој мери утиче на трансформацију ваздушних маса које на њу наилазе.

Сеизмолошке карактеристике

Према карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година на простору ширег посматрања подручја посебне намене, према подацима Републичког сеизмолошког завода утврђени су VI-VII односно VII степен сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98). У већем делу предметног простора утврђен је земљотрес јачине VII степени, с тим што је у западном делу утврђен VI-VII степен сеизмичког интензитета. У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације. У смислу интензитета и очекиваних последица сматра се да ће се за VI степен манифестовати „врло јак земљотрес“, а за VII степен „силан земљотрес“. При пројектовању и утврђивању врсте материјала за изградњу или реконструкцију објекта, обавезно је уважити могуће ефекте за наведене степене сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали, како би се максимално предупредиле могуће деформације објекта под сеизмичким дејством.

Хидрографске и хидролошке карактеристике

Хидрографска мрежа Срема, генерално припада сливу Дунава. Површинска вододелница раздваја, мање северно и северо-источно подручје, које припада директно сливу Дунава и далеко веће подручје (западни, централни и источни део Срема), које припада сливу реке Саве. Хидрографска мрежа Срема и режим течења воде у њој временом су потпадали под све веће антропогене утицаје па су данас знатно измењени у односу на некадашње природно стање.

Промене су настале изградњом насипа дуж реке Саве, изградњом растеретних и мелиоративних канала, као и изградњом црпних станица и малих акумулација на фрушкогорским токовима. Сви наведени објекти грађени су због заштите земљишта од плављења сувишним брдским водама, од високих подземних вода, од сувишних падавина и од високих вода реке Саве.

Укупно 28 површинских водотокова, на јужним падинама Фрушке горе гравитира реци Сави. У зонама Сремских тераса и приобалним деловима Саве изграђени су бројни мелиоративни канали, који су разврстани у канале I, II, III и IV реда.

У средњем и доњем току, горепоменути водотокови практично су третирано као део система каналске мреже за одводњавање, односно већина ових водотока у равничарским деловима Срема је коришћена као рецепијент система за одводњавање.

Главна обележја хидролошког режима површинских вода диктирана су природним чиниоцима и антропогеним утицајима. Основни резултат природних чинилаца на разматраним спољним водотоцима се рефлектује кроз постојање два водна и два маловодна периода.

Подземне воде

Генерални смерови кретања подземних вода на анализираном подручју Срема су усмерени ка нижим морфолошким јединицама. У оквиру издани у алувијалним наслагама поред Саве, генерални смер кретања подземних вода је према југу, односно току Саве. Нивои подземних вода налазе се на апсолутној коти 80 мАНВ (у зони Западног Срема), односно на коти око 74 мАНВ (у зони Источног Срема). Осцилације нивоа у приобалном појасу износе и до 4 м, а идући ка залеђу износе око 2 м. Прихрањивање издани се врши на рачун инфилтрације вода из реке Саве при високим водостајима, из каналске мреже (подручје Јужног Срема), као и падавина. Утврђен је и дотицај одређених количина подземних вода из изданских средина „варошке терасе“. Истицање изданских вода се врши директно у корито Саве, при ниским водостајима, затим преко слабопропусног повлатног комплекса у бројне системе дренажних канала.

У оквиру прве субартеске издани речно-језерских тераса (до дубине од око 50 м) генерални смер кретања подземних вода је према југоистоку у Источном Срему, са апсолутним котама у распону 86-74 мАНВ, док је у Западном Срему смер најчешће према југу, ка току Саве, са апсолутним котама нивоа 88-81 мАНВ. Пијезометрија се последњих година стално мења због интензивне експлоатације, која представља основни параметар у домену истицања, односно пражњења издани. Прихрањивање ове издани врши се на рачун инфилтрације вода из контактних делова са водопрпусним срединама, на обронцима Фрушке горе и лесних платоа, као и локално, инфилтрацијом из плићих водоносних средина, затим повлатног алевритског комплекса у коме доминира „прва издан“ у оквиру делувијално-пролувијалних, лесоидних и лесоидно-глиновитих наслага.

3.2. ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Анализа демографског развоја простора ширег посматрања подручја посебне намене извршена је на основу званичних статистичких података пописа становништва у периоду 1991-2011. године. У обухвату овог простора налази се пет насеља Сремске Митровице-град, пет насеља општине Шид и део насеља Вогањ, општине Рума. Како се број становника, као званични статистички податак, односи на цело насеље, тако ће из ове анализе изостати део насеља Вогањ. Сходно томе, у посматраном подручју, у укупно 10 насеља, према попису становништва 2011. године, живи 77817 становника, у 27205 домаћинстава.

Табела 1. Укупан број становника

Општина/град	Насеље	Број становника по методологији пописа 2002. године			Индекс 2011/ 2002	Укупан број домаћинстава
		1991.	2002.	2011.		2011. год.
Сремска Митровица- град	Кузмин	3454	3391	2982	87,9	948
	Лаћарак	9915	10893	10638	97,7	3268
	Мартинци	3615	3639	3070	84,4	1005
	Ср.Митровица	38239	39084	37751	96,6	13662
	Шашинци	1894	1830	1623	88,7	518

Општина/град	Насеље	Број становника по методологији пописа 2002. године			Индекс 2011/ 2002	Укупан број домаћинстава 2011. год.
		1991.	2002.	2011.		
Шид	Бачинци	1266	1374	1180	85,9	431
	Гибарац	815	1158	989	85,4	320
	Ердевик	3360	3316	2736	82,5	1079
	Кукујевци	1698	2252	1955	86,8	652
	Шид	14089	16311	14893	91,3	5322
Укупно		78345	83248	77817	93,5	27205

У периоду 1991-2011. године, укупан број становника посматраног подручја смањено се за 0,7% или 528 лица. Између пописа 1991-2002. године дошло је до пораста укупног броја становника. Механичка компонента значајно је утицала на кретање укупног броја становника у последњој декади XX века, тако да је 2002. године забележен пораст укупне популације у већини насеља, док је депопулација забележена у три насеља (Ердевик, Кузмин и Шашинци). Међутим, у периоду 2002-2011. године у свим насељима забележена је депопулација, што говори да је механичка компонента имала краткотрајан утицај на побољшање виталних карактеристика популације. У периоду 2002-2011. године укупан број становника у обухвату Просторног плана смањен је за 6,5% или 5431 лице.

Мрежа и функције насеља

У обухвату простора ширег посматрања подручја посебне мрежу насеља чини десет целих и део једног насеља. Пет насеља (Кузмин, Лаћарак, Мартинци, Шашинци и Сремска Митровица) припадају територији Града Сремска Митровица. Пет насеља (Бачинци, Гибарац, Ердевик, Кукујевци и Шид) припадају општини Шид, а део насеља Вогањ припада општини Рума, које су у саставу ФУП Сремска Митровица.

У погледу функције град Сремска Митровица представља центар функционалног урбаног подручја од националног значаја, насеље Шид је општински центар, а сва остала насеља су руралног карактера и имају функцију локалне заједнице.

Планирани гасовод, од сабирне станице Сремска Митровица до ГМРС „Шид“ и ГМРС „Кукујевци“, омогућиће снабдевање гасом свих потрошача у насељима општине Шид као и потрошаче у западном делу Града Сремска Митровица.

Привреда

У обухвату простора ширег посматрања подручја посебне намене су градски центар Сремска Митровица и општински центар Шид, док су остала насеља руралног карактера, што значи да су у питању привредно мање развијена насеља. Структура привреде у обухвату простора ширег посматрања подручја посебне намене је неповољна, уз пољопривреду као носиоца развоја. Ревитализација привредних активности на посматраном подручју, посебно у сектору индустрије одвија се успорено услед незавршених процеса реструктурирања и транзиције, недостатка инвестиција, „вишка“ запослених и др. Постојећа индустријска структура је још увек недовољно конкурентна. Сектор малих и средњих предузећа представљаће основу привредног развоја и отварања нових радних места.

3.3. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Пољопривредно земљиште

Простор ширег посматрања подручја посебне намене је типично равничарско пољопривредно земљиште.

Оранице заузимају убедљиво највеће површине и са нешто мало воћњака и винограда премашују 99% укупног пољопривредног земљишта. Осим ораница, воћњака и винограда, на предметном подручју у занемарљивом обиму срећу се ливаде и пашњаци, те трстици и мочваре, али укупно обухватају мање од 1% пољопривредног земљишта. Сасвим је извесно да ће овакво стање остати и у наредном периоду, односно да ће ораничне површине и у будућности захватати неупоредиво највеће површине пољопривредног земљишта, вероватно са делимично измењеном сетвеном структуром усмереном ка акумулативнијим културама. У наредном периоду ће се постепено увећавати површине под воћњацима и виноградима, али не у значајнијем обиму.

Шуме и шумско земљиште

У оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене овог Просторног плана мање површине под шумама се налазе уз водоток Саве и у фрушкогорском пригорју, а већи комплекси шума су у оквиру Националног парка „Фрушка гора“. У оквиру обухвата Просторног плана и посебне намене, односно на простору који је предвиђен за трасу планираног гасовода, се не налазе шуме и шумско земљиште.

Водно земљиште

Водно земљиште у обухвату Просторног плана представљено је мелиорационим каналима из система за одводњавање који се налазе уз грађевинске реоне насеља (Декалица, Чикас, Пљоштара I, Пљоштара III, Радничко врело, Казнионски VI, Селиште, Решића бара, Ливадски, Врањаш, Катански рит II, Крчевине III, Тешин рит, Изворац, Шљиве I, Тачнов Вртлог, Сиб II, Сибов пут I, Камариште, Медин I, Јовелић, Међеш, Секулића воденица, Источно-ободни канал, Ширатош I, Ширатош II, Ширатош III, Орловњак, Аделин канал, Стевчев, Велико пустарски, Пустарски, Беглучина, Блаћевац, канали из система за одводњавање „Вртић“ и Шидина), са којима се траса предметног гасовода укршта.

Грађевинско земљиште

Унутар простора ширег посматрања подручја посебне намене, грађевинско земљиште чине грађевинска подручја десет насеља, од којих су пет на територији Града Сремска Митровица, пет на територији општине Шид и део једног насеља у општини Рума.

У обухвату Просторног плана, важећом планском документацијом планиране су радне зоне изван грађевинског подручја насеља Сремска Митровица.

На местима на којима гасовод или његова зона утицаја или забрањене изградње залазе у грађевинска подручја насеља гасовод ће се градити са заштитним мерама и прорачуну за трећу класу локације, у складу са законском регулативом.

Мреже и објекти инфраструктуре

Саобраћајна инфраструктура

У оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене овог Просторног плана налазе се капацитети путно-друмског и железничког саобраћаја, и то:

Државни пут IА реда:

- АЗ, Е-70 /(М-1), државна граница са Хрватском (гранични прелаз Батровци) - Београд

Државни пут IБ реда:

- бр.19 (М-18), веза са државним путем 12 - Нештин-Ердевик-Кузмин - државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз Сремска Рача);

- бр.20 (P-103.2/P-116), веза са државним путем АЗ-Сремска Митровица-Богатић - државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз Бадовинци).

Државни путеви IIА реда:

- бр.120 (P-103), државна граница са Хрватском (гранични прелаз Сот) - Шид - Адашевци - државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз Јамена);
- бр.121 (M-18.1/P-128), државна граница са Хрватском (гранични прелаз Сот) - Шид - Адашевци - државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз Јамена);
- бр.122 (P-106), државна граница са Хрватском (гранични прелаз Љуба) – Ердевик;
- бр.123 (P-116), Свилош - Сремска Митровица (веза са државним путем 20).

Државни путеви IIБ реда:

- бр.314 (P-106), Ердевик - Бингула - Чалма - Манђелос - Велики Радинци - Рума - веза са државним путем 120;
- бр.315 (P-103.1), Кукујевци - веза са државним путем 19;
- бр.316 (P-103.3), Сремска Митровица – Јарак.

На овом подручју егзистирају системи општинских путева у локалним самоуправама Сремска Митровица и Шид различитог степена изграђености, који омогућују доступност овом простору из свих праваца, као и некатегорисани путеви (приступни, атарски путеви), који омогућују правилно функционисање атарског саобраћаја.

Железнички саобраћај на простору обухвата Просторног плана је заступљен преко:

- магистралне двоколосечне електрифициране пруге бр.1 (E-70), Београд - Стара Пазова - Шид - државна граница - (Tovarnik);
- локалне једноколосечне пруге бр.14, Шид-Сремска Рача Нова - државна граница - (Бијељина).

Водна инфраструктура

Мелиоративна каналска мрежа

Подручје Срема је подељено на сливна подручја, која у суштини представљају системе за одводњавање. Системи за одводњавање укључују: каналску мрежу, црпне станице и објекте на каналској мрежи, као и акумулације. Основна улога ових објеката је заштита од унутрашњих вода. Подручје Срема је у постојећим условима подељено на сливове који носе имена главних канала, односно водотока који представљају, или су представљали главне реципијенте делова подручја. Сваки од сливова има главни канал у који се као реципијент уливају канали нижег реда.

На делу овог подручја за одводњавање налазе се сливови за које је реципијент Сава.

Снабдевање водом

Водоснабдевање насеља у оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене овог Просторног плана врши се преко локалних водозахвата у просечним количинама од око 5 l/s, а квалитет захваћених вода углавном задовољава нормативе за воду за пиће, или се уз дораду (хлорисање) дистрибуира до потрошача. У појединим насељима се јавља повишен садржај мангана, гвожђа и амонијака и неопходан је третман ових вода. Око бунара у овима насељима успостављена је само непосредна зона санитарне заштите.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Канализациона мрежа за прихват отпадних вода скоро да није изграђена у оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене овог Просторног плана, па се отпадне воде директно упуштају у водотокове (канале) без претходног пречишћавања, или се упуштају у подземље путем упијајућих бунара.

Електроенергетска инфраструктура

На предметном простору постоји преносна 400 kV, 220 kV и 110 kV мрежа и подземна и надземна средњенапонска електроенергетска 10 kV, 20 kV и 35 kV мрежа са којом ће се укрштати планирана траса гасовода.

Термоенергетска инфраструктура

На предметном простору постоји изграђена гасоводна инфраструктура. Изграђен је транспортни гасовод РГ-04-17, ГМРС „Сремска Митровица“.

У локалним самоуправама Сремска Митровица и Рума постоји изграђена гасоводна инфраструктура. Нека од насељених места у општини Сремска Митровица, снабдеваће се гасом из предметног транспортног гасовода Сремска Митровица-Шид.

На предметном простору, постоји изграђен дистрибутивни гасовод изграђен од челичних цеви пречника DN100, који је положен уз асфалтни пут Кукујевци – Ердевик и који је у надлежности ЈП „Србијагас“.

У општини Шид, постоји изграђена дистрибутивна гасоводна мрежа од челичних и ПЕ цеви, која је завршена око 85%. Постојећа гасоводна инфраструктура у општини Шид није прикључена на транспортни систем ЈП „Србијагас“, али ће се изградњом предметног гасовода створити услови за прикључење и снабдевање општине Шид и западног дела Града Сремска Митровица природним гасом.

Електронска комуникациона инфраструктура

На предметном простору постоји електронска комуникациона мрежа са којом ће се укрштати планирана траса гасовода.

Заштићена природна и културна добра

Заштићена природна добра

У оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене Просторног плана, налазе се следеће просторне целине од значаја за очување биолошке и геолошке разноврсности: део територије Националног парка „Фрушка гора“ под режимом II и III степена заштите са својом заштитном зоном, подручја планирана за заштиту, станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја и еколошки коридори.

У оквиру обухвата Просторног плана и посебне намене, односно на простору који је предвиђен за трасу планираног гасовода, нема заштићених подручја, подручја која су планирана за заштиту и станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја. Траса гасовода својим мањим делом пролази кроз заштитну зону Националног парка „Фрушка гора“ у К.О. Бачинци и К.О. Гибарац и укршта се са три локална еколошка коридора.

Заштићена непокретна културна добра

Унутар простора ширег посматрања подручја посебне намене, на подручју града Сремска Митровица и насеља Шид нису евидентирани непокретна културна добра. Евидентирано је неколико добара под претходном заштитом (археолошких локалитета).

На самој траси гасовода су:

- Камариште у Мартинцима (археолошки картон бр. 70/В/1);
- Потес Бусија у Бачинцима (6/В/1).

У зони посебне намене (200 м лево и десно од осовине гасовода) су:

- Клисине, Шашинци (120/В/6)
- Селиште, Кузмин (57/В/4);
- Мала умка, Кукујевци (58/В/1);
- Католичко гробље, Гибарац (26/В/3).

У обухвату посебне намене (на простору планиране трасе гасовода) од пресудног је значаја контролисано извођење земљаних и грађевинских радова. Надлежна институција (Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица) дала је претходне услове који су обавезујући приликом планирања, изградње и функционисања предметног гасовода.

3.3. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

У оквиру обухвата Просторног плана, као подручја посебне намене, дефинисани су траса и објекти планираног транспортног гасовода (отпремна чистачка станица, блок станица, главна мерно-регулациона станица и прихватна чистачка станица), као и површине под посебним режимом коришћења и уређења:

- радни појас за изградњу гасовода, чија ширина варира и повећава се на местима већих укрштања,
- експлоатациони појас гасовода, ширине 12 м (по 6 м са обе стране од осе цевовода),
- појас уже заштите гасовода, ширине 60 м (по 30 м са обе стране од осе цевовода) и
- појас шире заштите гасовода, ширине 400 м (по 200 м са обе стране од осе цевовода).

Осталу намену у обухвату Просторног плана, односно у оквиру коридора посебне намене, чине пољопривредно, водно и грађевинско земљиште. Ово земљиште се користи и уређује у складу са својом основном наменом, применом важећих планских докумената, уз поштовање мера заштите у појасу уже заштите гасовода и појасу шире заштите гасовода, дефинисаних предметним Просторним планом.

Обухват Просторног плана поклапа се са подручјем посебне намене. Биланс површина посебне намене је дат у виду табеле у поглаљу *IV Правила уређења и правила грађења*, тачка 1. *Правила уређења и организације земљишта*, подтачка 1.3 *Биланс површина јавне намене* у текстуалном делу Просторног плана, а исказане површине су добијене читавањем са графичких приказа и одговарају ситуацији на графичком приказу. Дужина транспортног гасовода у обухвату Просторног плана је 40.540 м, односно око 41 km.

У обухвату Просторног плана, у погледу посебне намене, највећу површину захвата појас шире заштите гасовода (85,10%), док је грађевинско земљиште за изградњу објеката посебне намене најмање заступљено (0,02%). Земљиште предвиђено за изградњу објеката посебне намене већим делом своју намену мења из пољопривредног у грађевинско земљиште (за планиране комплексе: ОЧС „Шашинци“, БС-1 „Лаћарак“, ГМРС и МРС „Кукујевци“), док само мали део земљишта задржава постојећу намену - грађевинско земљиште (планирани комплекс ГМРС „Шид“ и МРС „Шид-1“ са ПЧС). Радни појас гасовода се у делу трасе поклапа са експлоатационим појасом гасовода, али је на неким деоницама шири. Радни појас постоји само у току изградње транспортног гасовода, а након тога фигурише експлоатациони појас.

4. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ И РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ

Изградњом транспортног гасовода Сремска Митровица-Шид, општина Шид и западни део територије Града Сремска Митровица ће се повезати у гасоводни систем Републике Србије и створити услови за гасификацију свих насељених места у општини Шид и у западном делу територије Града Сремска Митровица. Планирани транспортни гасовод представља једину везу којом се овај регион функционално повезује на гасоводни систем ЈП „Србијагас“, те се у том смислу функционално повезује са окружењем и постаје део енергетског система Републике Србије.

Подручје посебне намене, односно коридор планираног транспортног гасовода одређен је уважавајући принцип максималног могућег просторног усклађивања са постојећим и планираним грађевинским подручјима, инфраструктурним системима и природним вредностима овог подручја.

Приликом дефинисања трасе транспортног гасовода, локације и начина изградње ценовода и објеката који су саставни делови транспортног гасовода, поштовани су услови који су прописани Правилником о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar („Службени гласник РС“, бр. 37/13 и 87/15) и ограничења која су дефинисана важећим планским документима.

Избор трасе предметног транспортног гасовода условљен је низом фактора:

- дужином трасе;
- постојећом и планираном инфраструктуром и приступачношћу траси;
- проценом утицаја на животну средину;
- природним и непокретним културним добрима;
- конфигурацијом и наменом терена;
- гео-механичким условима;
- постојећим и планираним објектима;
- зонама насеља и осталим физичким ограничењима;
- усклађеношћу са планским документима.

При пројектовању гасовода, мора се узети у обзир густина насељености подручја на коме ће гасовод бити изграђен, према чему се појасеви гасовода сврставају у четири класе локације, што важи и за планирани гасовод који ће се пројектовати у складу са одговарајућом класом локације.

Квалитет животне средине предметног простора је у одређеној мери очуван, јер већи део планиране трасе гасовода пролази преко пољопривредног земљишта, како обрадивог, тако и необрадивог и то на територији општине Шид, града Сремска Митровица и општине Рума.

Пољопривредно земљиште у коридору гасовода и даље ће се као такво користити, уз поштовање одређених услова и мера прописаних Просторним планом. Пољопривредно земљиште у радном/експлоатационом појасу гасовода, не може се користити за садњу дрвећа и другог растиња чији корен досеже дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m. У радном/експлоатационом појасу могу се изводити само пољопривредни радови до дубине од 0,5 m, док се друге активности не могу вршити без писмене сагласности и одобрења енергетског субјекта који је власник или корисник гасовода.

У појасу уже заштите гасовода није препоручљиво подизање вишегодишњих засада, док се остале пољопривредне активности могу несметано обављати, а у појасу шире заштите гасовода се могу спроводити уобичајене пољопривредне активности.

Такође, у појасу уже заштите гасовода (који је ширине 30,0 m од осе гасовода мерено са обе стране осе цевовода) је забрањена изградња објеката који су намењени за становање или боравак људи, без обзира на степен сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас гасовода сврстан.

У појасу шире заштите гасовода (који је ширине 200,0 m са обе стране од гасовода, рачунајући од осе гасовода) постојећи и планирани објекти могу утицати на сигурност гасовода. Изградњом нових објеката не сме се угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода. Стога се у заштитном појасу гасовода успоставља режим контролисане изградње и коришћења земљишта.

Планирана траса не пролази кроз шуме нити пресеца шумско земљиште, нити на овој траси има заштићених подручја, подручја која су планирана за заштиту и станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја. Својим мањим делом траса гасовода пролази кроз заштитну зону Националног парка „Фрушка гора“ у К.О. Бачинци и К.О. Гибарац и укршта се са три локална еколошка коридора.

Водно земљиште у обухвату Просторног плана представљају деонице мелиорационих канала, који задржавају своју намену, функцију и физичко стање.

У смислу загађивача, у оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене Просторног плана налази се „Viktoria oil“ које је категорисано као севесо постројење нижег реда (постројења у којима се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних), за које се примењују посебне мере заштите од удеса. Ово постројење је такође и IPPC, односно постројење за које је прописана обавеза прибављања интегрисане дозволе (која дефинише мере за спречавање и контролу загађивања животне средине, у складу са процењеним негативним утицајима на здравље људи и животну средину). Такође, у оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене је и постојећа ТЕ-ТО у југоисточном делу насеља Сремска Митровица која је категорисана као севесо и IPPC постројење.

Како се наведени објекти налазе у оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене овог Просторног плана, односно планиране трасе гасовода, не разматрају се као угрожавајући фактор по планирани гасовод, нити се разматра евентуални удружени утицај евентуалних акцидената на предметном гасоводу и пратећим надземним објектима и евентуалних акцидената у наведеним комплексима.

На планираној траси коридора гасовода не постоје систематизовани подаци о нивоу буке. Постоје подаци по седиштима јединица локалних самоуправа, који не представљају релевантан податак имајући у виду да се континуални се мониторинг буке још увек не спроводи.

Обзиром на то да предметни простор карактерише у највећој мери пољопривредно земљиште, кроз које пролази планирани коридор, досадашњи негативан утицај огледа се у неодговарајућој пракси у пољопривреди, укључујући неконтролисану и неадекватну примену вештачких ђубрива и пестицида, као и одсуство контроле квалитета воде која се користи за наводњавање (најчешће су то воде које су у знатном степену загађене). Широка употреба оловног бензина изазива загађење земљишта оловом дуж главних путева.

Земљиште је угрожено и загађивањем од вода и процеђивањем са депонија. Посебан проблем представљају нелегалне депоније, на којима се неусловно и неплански одлаже отпад. На предметном простору је идентификовано неколико неуређених депонија и постојећа регионална депонија Града Сремска Митровица, које представљају потенцијалне деградационе пунктове животне средине.

Што се тиче организованог управљања отпадом у оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене Просторног плана, општине Шид и Рума су потписале међуопштински споразум о заједничком управљању чврстим комуналним отпадом са регионалним центром у Инђији. Град Сремска Митровица је регионални центар за управљање отпадом са изграђеном санитарном депонијом.

Основна ограничења се, у смислу планирања, пројектовања и изградње у оквиру посебне намене односе пре свега на заштиту и коришћење природних ресурса, пољопривредног земљишта, заштите животне средине, природних вредности, као и непокретних културних добара. Планирањем и уређењем простора у оквиру посебне намене обавезно је уважити сва ограничења у смислу заштитних појасева гасовода – експлоатациони појас гасовода, ужа зона заштите и заштитни појас гасовода. У овим појасевима нужно је дефинисање посебних правила изградње објеката за становање и боравак људи, као и мера заштите од удеса и заштите од пожара.

Поред осталих питања и проблема која се разматрају у погледу заштите животне средине, штета коју саобраћајне активности могу нанети животној средини јавља се, не само услед конструисања и карактеристика инфраструктуре (пут и путна околина), већ и као резултат саобраћаја и кретања возила. Негативан утицај нарочито се огледа кроз: загађивање ваздуха, тла и воде, повећање буке и претварање природне у техничку околину. У оквиру посебне намене, најзначајнији утицаји саобраћајних активности ће се одразити на непосредну околину, имајући у виду да ће њихово дејство бити привременог карактера на предметном простору (у радном/експлоатационом појасу гасовода), односно до завршетка грађевинских радова на изградњи гасовода и пратећих објеката система.

Најзначајнији штетни утицај, који транспорт има на окружење, јесте загађење ваздуха услед емисије отпадних гасова чију садржину чине: угљен моноксид, штетна органска једињења, оксиди азота, угљен диоксид, једињења олова, сумпора и других полутаната. Свако од поменутих једињења доприноси загађењу ваздуха, а угрожавање природе и људског здравља крајњи је ефекат који настаје њиховом емисијом у животну средину.

Појаву буке и вибрација које су очекиване у периоду изградње гасовода, узроковаће механизација која се користи за извођење земљаних и других грађевинских радова, што је привременог карактера, до завршетка грађевинских радова. Активности које генеришу буку су рашчишћавање терена, ископ ровова, повезивање цеви и заваривање, полагање цеви и затрпавање ровова.

Појава акцидентата на неком простору може изазвати озбиљне последице по животну средину. Најчешће се акциденти јављају у индустрији у зони манипулисања са опасним материјама, али се могу јавити и у осталим областима друштва, па и саобраћају (акциденти у превозу опасних материја и сл.), што није предмет уређења предметним Просторним планом.

Сама изградња гасовода носи одређени степен ризика, због потенцијално негативних утицаја на животну средину, који могу имати локални и привремени карактера, док се у току експлоатације гасовода уз примену прописаних мера, неће вршити деградација животне средине.

Доступни подаци о квалитету ваздуха

Квалитет ваздуха се у оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене Просторног плана на територији Града Сремска Митровица, прати преко мерне станице из мреже аутоматског мониторинга амбијенталног ваздуха. Ова станица је саобраћајног типа, преко које се утврђује утицај саобраћаја на квалитет ваздуха у центру Сремске Митровице, а оператер је Агенција за заштиту животне средине РС.

Према доступним подацима емисија азотних оксида мерена је у Шиду и Сремској Митровици. У Сремској Митровици су такође мерене емисије суспендованих материја, чије количине зависе од врсте коришћеног горива, а затим и од сектора употребе, што условљава режим сагоревања, степен оптерећења, као и постојање система за пречишћавање отпадних гасова.

Према подацима Градске управе за здравствену, социјалну и заштиту животне средине града Сремска Митровица, мониторинг квалитета ваздуха на територији Града Сремска Митровица се вршио током 2014. као и током 2015. године, за параметре: чађ, азотдиоксид, сумпордиоксид на две локације у Сремској Митровици (Sirmium Steel и Економска школа „9. мај“). Концентрација PM_{10} се мерила у 2014. години.

У 2014. години није било прекорачења вредности за сумпордиоксид, азотдиоксид, као ни за чађ ни на једном од локалитета.

У 2015. вршен је мониторинг амбијенталног ваздуха урбане средине, индустријске зоне и ширег центра, у циљу утврђивања степена загађености. Избор мерних места је извршен у складу са захтевима корисника услуга и Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13), тако да буду репрезентативна за индустријску и стамбену зону јер се налазе у непосредној околини топионице „Sirmium steel“, и у кругу Економске школе 9.мај, која је смештена у стамбеној зони Града. Мерна места се налазе у правцу дувања доминантног ветра и нивои загађења су последица укупних утицаја свих извора загађења у непосредној околини мерних места. Мерења је вршио Завод за јавно здравље Сремска Митровица.

Табела 2. Мониторинг амбијенталног ваздуха урбане средине у Сремској Митровици, 2015. године

	МАРТ	АПРИЛ	МАЈ	ЈУН	ЈУЛ	АВГУСТ	СЕПТЕМБАР
Sirmium Steel, Сремска Митровица							
Сумпордиоксид ГВ 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ТВ 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом
Чађ ГВ 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ТВ 75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	НЕ ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом 1 ДАН ПРЕКОРАЧЕЊЕ	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом
Азотдиоксид ГВ 85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ТВ 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом
Економска школа, Сремска Митровица							
Сумпордиоксид ГВ 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ТВ 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом
Чађ ГВ 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ТВ 75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом	ОДГОВАРАЈУ захтевима прописаним Уредбом
Азотдиоксид ГВ 85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	ОДГОВАРАЈУ захтевима	ОДГОВАРАЈУ захтевима	ОДГОВАРАЈУ захтевима	ОДГОВАРАЈУ захтевима	ОДГОВАРАЈУ захтевима	ОДГОВАРАЈУ захтевима	ОДГОВАРАЈУ захтевима

	МАРТ	АПРИЛ	МАЈ	ЈУН	ЈУЛ	АВГУСТ	СЕПТЕМБАР
ТВ 125 µg/m ³	прописаним Уредбом	прописаним Уредбом	прописаним Уредбом	прописаним Уредбом	прописаним Уредбом	прописаним Уредбом	прописаним Уредбом
Зграда завода за јавно здравље, Сремска Митровица							
ПМ 10 Концентрација суспендованих честица ГВ 50 µg/m ³ ТВ 75 µg/m ³	Концентрације НЕ ОДГОВАРАЈУ ни ГВ (22 дана прекорачење) ни ТВ (7 дана прекорачење)	Концентрације НЕ ОДГОВАРАЈУ ни ГВ (10 дана прекорачење) ни ТВ (1 дан прекорачење)					

Сагласно члану 6. Закона о стратешкој процени утицаја, у Извештају о стратешкој процени утицаја нису посебно разматрана питања везана за климатске промене, промене озонског омотача и прекогранична загађења. Предметни Просторни план није посебно меродаван у потенцијално позитивном или негативном смислу, а са аспекта обавеза према међународним споразумима. Такође, нису разматрани утицаји јонизујућег и нејонизујућег зрачења јер планирани основни садржаји у простору нису извори овог зрачења.

У оквиру Стратешке процене предметног Просторног плана разматрају се следећа питања и проблеми у области заштите животне средине:

- очување постојећих природних и створених карактеристика подручја у обухвату Просторног плана приликом изградње предметног инфраструктурног коридора транспортног гасовода;
- утицај постојећих и планираних инфраструктурних објеката и постојећих намена на планирани инфраструктурни коридор и вршење стратешке процене утицаја на планском подручју;
- успостављање мониторинг система за праћење стања квалитета чинилаца животне средине.

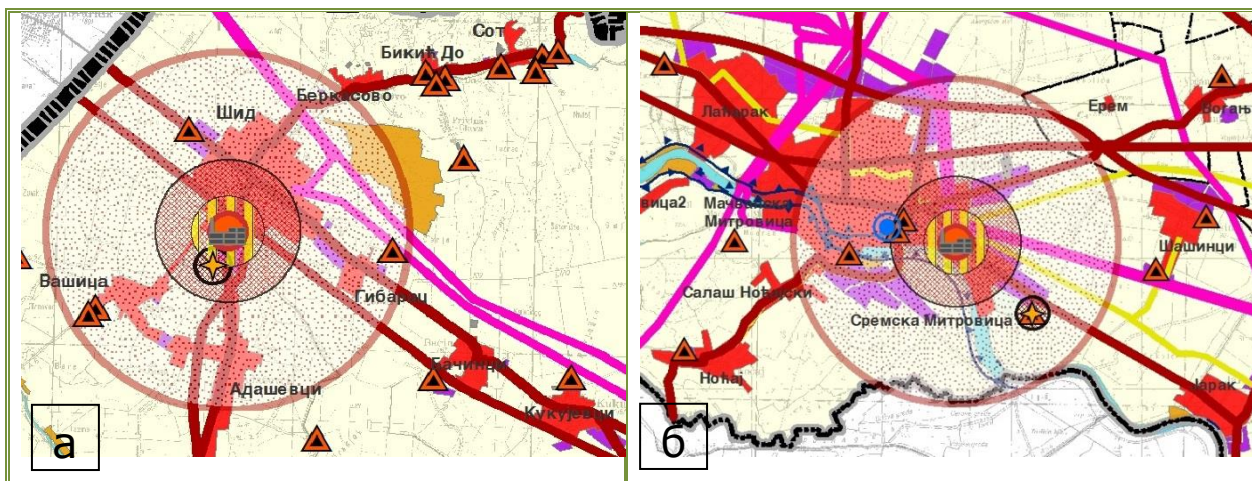
Просторна диференцијација животне средине према ППРС

У контексту карактеристика животне средине и разматраних проблема у Просторном плану неопходно је напоменути да су Студијом просторне диференцијације животне средине, урађеном за територију АП Војводине¹, која је урађена у циљу идентификације најугроженијих локалитета овог подручја, идентификовани конфликтни простори на посматраном подручју.

На основу доступних података, дефинисане су зоне негативних утицаја (наредна слика) са израженом концентрацијом деградационих пунктова у којима је потребно прописати одређене мере заштите, како превентивне тако и санационе и то: **Зона Шид и Зона Сремска Митровица.**

¹ Студија просторне диференцијације животне средине на територији АП Војводине у циљу идентификације најугроженијих локалитета, ЈП Завод за урбанизам Војводине из Новог Сада (2014. год.)

Слика 2. Зона негативних утицаја: зона Шид (а) и зона Сремска Митровица (б)

Зона Шид (а): Постојеће ИППС и севесо постројење нижег реда „Viktoria oil“ са својим зонама негативног утицаја покрива читаво насеље Шид и околину као и суседна насеља Вашица, Гибарац, Адашевци и Беркасово.

На слици се уочава и најужа зона удаљености од 1000 m око овог севесо постројења која покрива југозападни део насеља, што представља велику опасност за локално становништво у случају акцидентне ситуације. Такође, у овој зони од 1000 m од фабрике Viktoria oil налази се и постојећа депонија отпада.

Зона Сремска Митровица (б): Постојеће ИППС и севесо постројење нижег реда ТЕ-ТО са својим зонама негативног утицаја покрива југоисточни део Града Сремска Митровица. Такође, на овом простору је идентификовано постојање неколико неуређених депонија и регионална депонија у Граду Сремској Митровици.

На простору западно од ТЕ-ТО постројења налази се и међународна лука на реци Сави. Сви ови објекти у случају акцидентне ситуације могу имати негативног утицаја. Имајући у виду постојање великог броја оваквих објеката на једном простору, неопходно је планиране објекте и намене прилагодити постојећем ограниченом капацитету животне средине, те у постојећим и планираним радним зонама које се налазе на овом простору водити рачуна о врстама објеката за које се издају грађевинске дозволе.

5. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА)

Просторним планом нису предвиђена варијантна решења. Вредновање варијанти са разних аспеката па и заштите животне средине је извршено у прелиминарној фази испитивања и вредновања трасе коридора гасовода, на основу којих су и извршена одређења. Усвојена решења су интерпретирана у предметном Просторном плану и предметним елаборатом, односно стратешком проценом је утврђено да су у складу са основним принципима одрживог развоја у погледу свих даљих активности у смислу просторног уређења подручја које је у обухвату посебне намене.

Реализовањем односно усвајањем и имплементацијом планског документа, уређење и коришћење простора у обухвату посебне намене Просторног плана ће се одвијати у смеру планске реализације садржаја и активности (планским уређењем), уз испуњавање претходних услова заштите природе и животне средине.

Планирање, коришћење, уређење и заштита предметног простора се заснива на принципима:

- одрживог просторног развоја енергетске инфраструктуре;
- смањивања штетног утицаја на животну средину;
- заштите природних ресурса, природног и културног наслеђа.

Побољшање енергетске ефикасности и коришћење еколошки прихватљивих ресурса - извора енергије, представља визију и дугорочни циљ просторног развоја Републике Србије. Изградња предметног гасовода доприноси просторној и енергетској интеграцији предметног простора у енергетски систем Републике Србије, кроз редовно, стабилно, безбедно и еколошки оправдано снабдевање потрошача гасом. Потреба за изградњом транспортног гасовода Сремска Митровица-Шид, огледа се у чињеници да је природни гас еколошки најчистије (спречава се загађење ваздуха) и најекономичније фосилно гориво, које се једноставно и лако транспортује до потрошача.

У случају нереализовања Просторног плана, досадашње негативне тенденције у уређењу и коришћењу предметног простора ће се вероватно одвијати према следећем сценарију:

- неће се омогућити снабдевање становништва природним гасом, као најчистијим енергентом;
- вршиће се и даље деградација квалитета ваздуха коришћењем индивидуалних ложишта на угаљ, нафту и дрва, услед емисије загађујућих материја које су продукти њиховог сагоревања.

6. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Рани јавни увид представља једну од фаза израде планског документа, којом се обезбеђује учешће заинтересованих, са могућношћу давања примедби и сугестија на предлог концепције планских решења. Рани јавни увид се организује после доношења одлуке о изради планског документа, а пре формирања нацрта планског документа (чл. 36. став 1. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања). Излагање материјала на рани јавни увид обавља се пре прибављања услова и података од стране надлежних предузећа и организација (чл. 38. поменутог Правилника), односно посебних услова за заштиту и уређење простора (чл. 48. став 2. Закона о планирању и изградњи).

Фазом раног јавног увида уведен је двостепени поступак партиципације јавности. У израду плана грађани и остала заинтересована јавност, на које плански документ може имати утицај, се укључују већ у почетној фази, одмах након доношења одлуке о изради плана, уз могућност изјашњавања, односно подношења примедби и сугестија. Упознавањем јавности у раној фази планског поступка са општим циљевима и сврхом израде плана, могућим решењима за уређење и развој просторне целине, као и ефектима планирања (чл. 45а Закона о планирању и изградњи), ствара се могућност да се заинтересована јавност упозна са намерама и утиче на планска решења. Сврха раног јавног увида је да се оствари информисаност грађана, да се јавност укључи у процес, а тиме и допринесе у формулисању планских решења, што подразумева да поднете сугестије и примедбе треба да буду од користи.

Рани јавни увид оглашава се седам дана пре отпочињања увида, и траје 15 дана од дана објављивања. (чл. 45а Закона планирању и изградњи).

Уз одговорност за квалитет планског решења, која је на стручном обрађивачу плана и надлежном органу који дато решење верификује у форми нацрта, овим се обезбеђују услови да се формулишу оптимална планска решења, односно да се задовоље различити интереси корисника простора.

Специфичност ширег простора посматрања подручја посебне намене Просторног плана, као и постојећи садржаји и планирана намена, били су разлог да се у поступку израде Просторног плана обаве консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, од којих су прибављени подаци, услови и мишљења.

Све консултације су релевантне за процес стратешке процене и израду Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, а услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења. Инвеститор односно стручни тим ЈП „Србијагас“ је пружао потребне информације у контексту техничко технолошких елемената као и заштите животне средине, неопходне за процес стратешке процене.

Табела 3. Преглед органа, институција и предузећа којима су упућени захтеви за услове у поступку израде Просторног плана и стратешке процене

Редни број	Органи, институције и предузећа којима су упућени захтеви за услове	Датум упућивања захтева/допуне захтева за услове	Датум добијања услова/допуне услова
1.	Општина Рума, Општинска управа, Одељење за урбанизам и комунално - стамбене послове	18.08.2016.	04.11.2016.
2.	Град Сремска Митровица, Градска управа за урбанизам, комуналне и инспекцијске послове	18.08.2016. 25.10.2016.	/
3.	Град Сремска Митровица, Градска управа за пољопривреду и заштиту животне средине	18.08.2016.	09.09.2016.
4.	Општина Шид, Општинска управа, Одељење за урбанизам, комунално - стамбене и имовинско - правне послове, Служба за заштиту животне средине	18.08.2016. 25.10.2016.	/
5.	Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру	18.08.2016.	17.10.2016.
6.	Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Управа за превентивну заштиту	18.08.2016.	22.09.2016.
7.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре	18.08.2016.	14.09.2016.
8.	Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Сектор за планирање и управљање у животној средини, Група за заштиту од великог хемијског удеса	18.08.2016.	14.09.2016.
9.	Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине	18.08.2016.	16.09.2016.
10.	Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај	18.08.2016.	30.09.2016.
11.	Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство	18.08.2016. 13.12.2016.	24.08.2016. 17.02.2017.
12.	ЈКП „Водовод“ Рума	18.08.2016.	07.09.2016.
13.	ЈКП „Водовод“ Сремска Митровица	18.08.2016.	14.09.2016.
14.	ЈКП „Водовод“ Шид	18.08.2016.	06.09.2016.
15.	Покрајински завод за заштиту природе	18.08.2016.	20.09.2016.
16.	Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица	18.08.2016.	12.10.2016.
17.	ЈВП Воде Војводине	18.08.2016.	18.11.2016.
18.	ЈП „Војводинашуме“	18.08.2016.	19.09.2016.
19.	ЈП „Електромрежа Србије“	18.08.2016.	30.09.2016.
20.	ЕПС Снабдевање, ДОО Београд, Регионални центар Електровојводина Нови Сад, „Електродистрибуција Рума“	18.08.2016.	29.08.2016.

Редни број	Органи, институције и предузећа којима су упућени захтеви за услове	Датум упућивања захтева/допуне захтева за услове	Датум добијања услова/допуне услова
21.	ЕПС Снабдевање, ДОО Београд, Регионални центар Електровојводина Нови Сад, Електродистрибуција Сремска Митровица	18.08.2016. 14.10.2016.	30.09.2016. 21.11.2016.
22.	СББ - Српске кабловске мреже ДОО	18.08.2016.	15.09.2016.
23.	НИС ад. Нови Сад, Гаспром Њефт	18.08.2016.	15.09.2016.
24.	ЈП Србијас, Нови Сад	18.08.2016.	15.09.2016. 04.10.2016. 18.11.2016.
25.	ЈП „Транснафта“	18.08.2016.	24.08.2016.
26.	Теленор доо	18.08.2016.	23.09.2016.
27.	„VIP mobile“ доо	18.08.2016.	15.11.2016.
28.	Телеком Србија, Дирекција за технику, Функција планирања и развоја, Сектор за планирање и развој транспортне телекомун. мреже	18.08.2016. 14.10.2016.	26.09.2016. 14.11.2016.
29.	Републички хидромет. завод Србије	18.08.2016.	02.09.2016.
30.	Републички сеизмолошки завод	16.08.2016.	19.08.2016.
31.	ЈП „Путеви Србије“, Сектор за стратегије, пројектовање и развој	18.08.2016.	01.09.2016.
32.	„Инфраструктура железнице Србије“ АД, сектор за инвестиције, развој и технологију	18.08.2016.	30.08.2016.
33.	ЈП Емисиона техника и везе, Сектор техника	18.08.2016.	01.09.2016.
34.	Центар за разминурање	18.08.2016.	25.08.2016.
35.	ЈП „СРЕМ ГАС“	18.08.2016.	19.09.2016.
36.	ЈП „ГАС-РУМА“	18.08.2016.	24.08.2016.
37.	ЈП Електропривреда Србије Београд, Огранак Панонске ТЕ-ТО, ТЕ-ТО Сремска Митровица	15.09.2016.	27.09.2016.
38.	„Victoriaoil“ а.д.	15.09.2016.	03.10.2016.

У контексту потребних података о стању животне средине податке је доставила Градска управа за пољопривреду и заштиту животне средине Града Сремска Митровица. Такође, с обзиром на обавештење односно услове Министарства пољопривреде и заштите животне средине, Сектора за планирање и управљање у животној средини, Групе за заштиту од великог хемијског удеса накнадно су послати захтеви за услове и податке на адресе два севесо постројења нижег реда која су у оквиру ширег простора посматрања подручја посебне намене овог Просторног плана.

Извештај о стратешкој процени доставља се на мишљење заинтересованим органима и организацијама и обезбеђује се учешће јавности у његовом разматрању. Након оцене Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину и Извештаја о учествовању заинтересованих органа и организација и јавности, који сачињава орган надлежан за припрему Просторног плана, орган надлежан за послове заштите животне средине може дати сагласност на Извештај о стратешкој процени.

Учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку израде и разматрања Извештаја о стратешкој процени утицаја обезбеђује Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине Нови Сад.

Оглашавање излагања на јавни увид Извештаја о стратешкој процени утицаја спроводи и обезбеђује Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине Нови Сад, истовремено са оглашавањем излагања на јавни увид Нацрта Просторног плана, са подацима о времену и месту излагања на јавни увид, начину на који заинтересована правна и физичка лица могу доставити примедбе, времену и месту одржавања јавне расправе, као и друге информације које су од значаја за јавни увид.

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Стратешка процена интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава плански документ ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Општи и посебни циљеви Стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција, као и проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану.

Циљ израде стратешке процене дефинише се у контексту уважавања питања животне средине, укључујући и здравље људи, при чему се приликом дефинисања планских решења и развоја подручја у обухвату Просторног плана, обезбеђује поштовање принципа одрживог развоја и учешћа јавности.

Дефинисању циљева стратешке процене и одређивању оквира за избор сета индикатора који се користе за припрему Извештаја о стратешкој процени претходи испитивање општих карактеристика подручја у обухвату предметног Просторног плана, као и карактеристика самог планског документа. С обзиром да је предмет стратешке процене просторни план посебне намене инфраструктурног коридора транспортног гасовода, утврђени су одговарајући критеријуми неопходни за дефинисање модела стратешке процене у складу са хијерархијским нивоом предметног Просторног плана.

1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Општи циљеви Стратешке процене утицаја постављају оквир за дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова оствареност, у контексту очувања животне средине, као и спровођење принципа одрживог развоја кроз планска решења. Са становишта дугорочне организације коришћења, уређења и заштите простора, концепт одрживог развоја представља стратешку активност којом се дефинишу плански принципи и критеријуми заштите, средства и развој инструмената заштите животне средине.

Приликом израде планова, већина општих циљева везана је за планска документа вишег реда и услове које они диктирају, док се посебни циљеви дефинишу за конкретни разматрани простор, а односе се на специфичност, намену површина и др.

Општи циљ Стратешке процене представља **одрживо коришћење простора и природних ресурса на подручју које је у обухвату посебне намене Просторног плана, како би се дугорочно обезбедили услови за просторни развој енергетске инфраструктуре, усклађених са постојећим капацитетом животне средине, уз обезбеђење заштите живота и здравља људи.**

Унапређење енергетског система сигурнијим снабдевањем природним гасом поставља се као циљ како би се смањила потрошња горива чијим се сагоревањем повећава емисија загађујућих материја и гасова са ефектом стаклене баште.

С обзиром на то да су планови вишег реда за планско подручје Просторни план Републике Србије и Регионални просторни план АП Војводине, при дефинисању посебних циљева стратешке процене за предметни Просторни план, уважени су циљеви ових планова. Концепција и циљеви планова вишег реда су наведени у поглављу 1.1.2. *Плански основ*. Такође, уважени су и остали просторни планови који су од значаја за ово планско подручје.

2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу наведеног општег циљева Стратешке процене, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану, утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите.

Као посебни циљеви стратешке процене утврђени су:

- 1) заштита квалитета ваздуха;
- 2) заштита и одрживо коришћење вода;
- 3) заштита и одрживо коришћење земљишта;
- 4) заштита природних и културних добара и вредности;
- 5) заштита биодиверзитета, станишта и предела;
- 6) смањење ризика од удеса;
- 7) смањење буке;
- 8) мониторинг животне средине.

Посебни циљеви Стратешке процене усклађени су са индикаторима стратешке процене дефинисаним Правилником о Националној листи индикатора животне средине („Службени гласник РС“, број 37/11).

3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, појава и услова животне средине, као и сагледавање последица. Индикатори су средство за праћење извесне променљиве вредности током времена, ради утврђивања одговарајућих трендова, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање активности у простору.

Избор одговарајућих индикатора стратешке процене утицаја се врши на основу дефинисаних општих и посебних циљева, са циљем њихове примене у усмеравању планских решења ка остварењу постављених циљева.

Приликом дефинисања индикатора обрађивачи стратешке процене утицаја су се ослонили на индикаторе УН за одрживи развој, индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине и на елементарне еколошке индикаторе који се могу узети у обзир, у односу на постојеће стање животне средине, као и карактер Просторног плана и планираних активности.

Предмет детаљне разраде планског документа па тиме и стратешке процене утицаја је коридор транспортног гасовода (затворени систем цеви) и пратећи надземни објекти, што заједно чини затворен систем који треба да омогући транспорт природног гаса. Крајњи корисници потрошачи гаса нису предмет планског документа, па тиме ни анализа притисака који се могу јавити потрошњом гаса у тим секторима.

Процена потернцијалних притисака на животну средину који се могу догађати током реализације и експлоатације планираног гасовода, може се вршити преко индикатора који су за ову стратешку процену одабрани у складу са планираним активностима у фази реализације и експлоатације објеката. У том контексту препознате су области на које планиране активности могу вршити највећи притисак, а то су пре свега притисци на природне ресурсе (вода, ваздух, земљиште), биодиверзитет, и удеси.

За подручје у обухвату Просторног плана релевантним се сматрају индикатори приказани у наредној табели.

Табела 4. Преглед Посебних циљева стратешке процене и индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Просторног плана

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	ИНДИКАТОРИ
Заштита квалитета ваздуха	1. Емисија гасова са ефектом стаклене баште
Заштита и одрживо коришћење вода	2. Емисије загађујућих материја из тачкастих извора у водна тела
Заштита и одрживо коришћење земљишта	3. Промене у намени земљишта (%) 4. Пољопривредне области високе природне вредности 5. Количине посебних токова отпада
Заштита природних и културних добара и вредности	6. Заштићена подручја и заштићена непокретна културна добра
Заштита биодиверзитета, станишта и предела	7. Угрожене и заштићене врсте 8. Заштићена станишта (станишта заштићених и строгозаштићених врста) 9. Еколошки коридори
Смањење ризика од удеса	10. Регистар удеса ²
Смањење буке	11. Укупни индикатор буке (изложеност буци у периоду 24 h, за дан-вече-ноћ)
Мониторинг животне средине	12. Резултати и ефекти спровођења контроле загађивања из стационарних извора

Индикатори су дефинисани са циљем праћења реализације планских, а не технолошких решења.

4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Однос процеса израде планског документа и процеса стратешке процене утицаја планских решења на животну средину је веома важан са становишта интеграције овог инструмента у сам процес просторног планирања.

Стратешка процена утицаја је делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама. Да би била потпуно интегрисана, процедура израде стратешке процене се паралелно одвија, односно преплиће се са процедуром израде планова или програма, како је текао и процес израде овог Просторног плана са стратешком проценом која га је пратила.

Табела 5 приказује принцип по којем се руководило при изради ова два документа, односно приказана је веза између фаза израде Просторног плана и фаза стратешке процене утицаја Просторног плана на животну средину. Табела 6 приказује однос између циљева Просторног плана и циљева стратешке процене утицаја. Обзиром на то да је вршена паралелна израда планског документа са стратешком проценом утицаја овај однос се углавном може окарактерисати као компатибилан.

² Регистар удеса у Републици Србији (Агенција за заштиту животне средине)

Табела 5. Веза између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене утицаја

ИЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА		ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза – пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ	Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација
Доношење Одлуке о изради Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ
Израда материјала за рани јавни увид Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) – формулисање Извештаја о стратешкој процени
Израда Нацрта Просторног плана		
Стручна контрола Нацрта Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Мишљење заинтересованих органа и организација
Јавни увид у Нацрт Просторног плана	Узајамни утицај ове две фазе – у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид	Јавни увид у Извештај о СПУ
Доношење Просторног плана	Орган надлежан за израду планског документа не може исти упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештај о СПУ	Оцена и сагласност на Извештај од стране надлежног органа
Спровођење Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ

Табела 6. Компатибилност циљева Просторног плана и Стратешке процене (наведених у поглављу II, тачка 2. Посебни циљеви стратешке процене)

ЦИЉЕВИ ПЛАНА	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Резервисање простора за реализацију транспортног гасовода и пратећих објеката	+	+	+	+	+	+	+	+
Установљивање зона заштите и спровођење режима зона заштите гасовода	+	+	+	+	+	+	+	+
Одржавање функционалности и омогућавање планског развоја свих инфраструктурних система у непосредном контакту са гасоводом	0	+	0	+	+	+	0	+
Максимално очување и мониторинг утицаја на биодиверзитет, природне ресурсе и заштићена природна и непокретна културна добра	+	+	+	+	+	+	+	+
Смањење негативних утицаја и ризика у насељима на подручју коридора и његовом непосредном окружењу	+	0	0	+	+	+	+	+
Редовно, сигурније и економичније снабдевање енергентима (природним гасом) привреде и становништва	+	+	0	0	+	+	0	+
+ компатибилни, - нису компатибилни, 0- неутралан однос								

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Израдом Просторног плана обезбеђују се неопходни услови за изградњу транспортног гасовода Сремска Митровица – Шид, којим ће се се западни део територије Града Сремска Митровица и општине Шид повезати у гасоводни систем Републике Србије и створити услови за гасификацију свих насељених места у западном делу територије Града Сремска Митровица и општине Шид. Очекивани ефекти планирања у погледу начина коришћења простора се односе на континуалан, стабилан, безбедан и економичан транспорт еколошког енергента (природног гаса), као и на унапређење квалитета животне средине у насељима са повећањем коришћења гаса као основног енергента.

1. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Опис трасе гасовода

Прикључење на транспортни гасовод РГ-04-17, пречника DN300 се врши након уласка гасовода РГ-04-17 на територију Града Сремска Митровица, јужно од ДП II реда Рума - Сремска Митровица. На месту прикључења планира се отпремно чистачко место, које има улогу и блокаде у случају хаварије на гасоводу.

Од прикључења на транспортни гасовод РГ-04-17 гасовод се води кроз ванграђевински реон Сремске Митровице југоисток-северозапад, где се укршта са магистралном пругом бр. 1 Е-70 (Београд - Стара Пазова - Шид - државна граница - (Товарник)) и аутопутем АЗ Е-70 државна граница са Хрватском (гранични прелаз Батровци) – Београд. Даље се гасовод води са северне стране аутопута, заобилази ободне делове Сремске Митровице. Гасовод се води кроз ванграђевинске реоне Лаћарка, Мартинаца и Кузмина. Након преласка на територију општине Шид, гасовод напушта коридор аутопута и води се са северне стране насеља Кукујевци и Гибарац, до локације ГМРС „Шид“.

Комплекс ГМРС „Шид“ је лоциран на источном крају насеља Шид, на уласку у насеље из правца Гибарца, са десне стране ДП II реда. До саме локације ГМРС-а се долази постојећим атарским путем који ће бити прилагођен потребама ГМРС. У кругу ГМРС „Шид“ налази се МРС „Шид-1“ и планира се пријемно чистачко место, које има улогу и блокаде у случају хаварије на гасоводу.

Одвојак за комплекс ГМРС „Кукујевци“ се планира од главног гасовода до локације комплекса ГМРС „Кукујевци“, у зони северно од насеља Кукујевци. На месту одвајања предвиђа се подземна заварна славина, чији се надземни делови ограђују. На уласку у ГМРС „Кукујевци“ предвиђа се улазна ПП славина са даљинским управљањем, која је уједно и завршетак одвојка. У комплексу ГМРС „Кукујевци“ налази се и МРС „Кукујевци“.

Комплекс ГМРС „Кукујевци“ је лоциран на северном крају насеља Кукујевци, како је предвиђено урбанистичким планом. До саме локације ГМРС-а се долази постојећим атарским путем који ће бити прилагођен потребама ГМРС.

На гасоводу је предвиђена једна блок станица, у складу са захтевима Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar („Службени гласник РС“, бр. 37/13, 87/15).

Техничко решење транспортног гасовода

Капацитет транспортног гасовода Сремска Митровица – Шид је $Q=27.800 \text{ Sm}^3/\text{h}$. Гасовод се предвиђа од челичних цеви пречника DN200 (219,1 mm). Капацитет одвојка за ГМРС „Кукујевци“ је $Q=9.500 \text{ Sm}^3/\text{h}$ и предвиђа се од челичних цеви пречника DN100 (114,3 mm). Номинални притисак у гасоводу је 50 bar, а радни притисак је 25-32 bar. Опрема на гасоводу је класе ANSI300.

Гасовод се по правилу поставља подземно тако да, у зависности од класе локације гасовода и инжењерских карактеристика терена, горња ивица цеви буде на дубини од минимум 1 m од нивелете терена.

Веће дубине укопавања цевовода спроводе се код укрштања са другим инфраструктурним објектима и инсталацијама, као и у склопу обезбеђења мера додатне заштите непосредног окружења. Укрштање са саобраћајницама и пругама предвиђено је постављањем радне цеви у заштитним цевима које се испод саобраћајнице поставља подбушивањем.

Ширина радног појаса за изградњу гасовода је 11+8 m на обрадивом пољопривредном земљишту, осим на местима већих укрштања.

Главна мерно регулациона станица (ГМРС) „Шид“ је капацитета $Q= 18.300 \text{ Sm}^3/\text{h}$, а ГМРС „Кукујевци“ је капацитета $Q=9.500 \text{ Sm}^3/\text{h}$.

Обе ГМРС се предвиђају као једностепене у делу регулације, са регулацијом улазног притиска са 25-50 bar на 8-12 bar, што је уједно и излазни притисак из станице. Мерне линије за малу и пројектовану потрошњу се налазе након редукције притиска и опремљене су мерачима протока гаса са коректорима. На ГМРС „Кукујевци“ предвиђена је посебна мерна линија за потрошача „Срем гас“, који ће вршити дистрибуцију у селима западног дела Града Сремска Митровица. Око мерних линија предвиђен је обилазни вод. На изласку из ГМРС предвиђа се одоризација преко аутоматског одоризатора.

Загревање гаса на ГМРС предвиђа се преко измењивача топлоте, који се топлотом водом снабдева из котларнице у кругу ГМРС.

ГМРС „Кукујевци“ и ГМРС „Шид“ се смештају у затворене објекте. Поред тога, предвиђа се објект у којем се смешта котларница и просторије за телеметрију и аку батерије.

Оба објекта су лоцирана на удаљеностима од суседних објеката које предвиђају прописи и ограђени су.

У кругу ГМРС „Шид“ налази се МРС „Шид 1“, а у кругу ГМРС „Кукујевци“ налази се и МРС „Кукујевци“.

Поред прикључка на нисконапонску мрежу, ГМРС се опремају акумулаторским батеријама и исправљачем 12/220 V са аутономијом минимално 12 часова.

Предвиђено је праћење стања на гасоводу и ГМРС централним системом за надзор и управљање. Величине које се прате су проток, притисак и температура гаса, као и стање и управљање запорном арматуром (вентилима). Уређаји и опрема за потребе даљинског надзора и управљања постројењима у функцији гасовода повезани су оптичким каблом одговарајућег капацитета са системом Телекома Србија и даље са диспечерским центром ЈП „Србијас“.

Систем катодне заштите линијског дела гасовода поставља се заједно са ГМРС и врши функцију регулисања и контроле параметара катодне заштите и обезбеђења заштите током целог пројектованог периода експлоатације. Потребно је предвидети локацију за анодно лежиште на обе ГМРС, на растојању од 100 m од било ког челичног цевовода. Дуж цевовода биће постављени контролно-мерни изводи.

Пратећа инфраструктура гасовода обухвата приступне путеве до објеката који представљају саставни део гасовода, прикључке на дистрибутивни електроенергетски систем и на систем Телеком Србија за пренос података. Прикључке за инфраструктуру потребно је предвидети за све надземне објекте (2 ГМРС, 2 МРС, ОЧС, ПЧС и блок станицу).

Локације анодних лежишта су:

- Анодно лежиште код ОЧС „Шашинци“, се налази на катастарским парцелама бр. 17/12, 17/7, 17/8, 29/2 и 23 у КО Шашинци;
- Анодно лежиште код ГМРС и МРС „Кукујевци“, се налази на катастарским парцелама бр. 3625, 3624, 3623, 3622, 4974 и 3621/2 у КО Кукујевци;
- Анодно лежиште код ГМРС „Шид“ и МРС „Шид-1“ са ПЧС, се налази на катастарским парцелама бр. 7391/1 и 7391/2 у КО Шид.

При пројектовању гасовода, мора се узети у обзир густина насељености подручја на коме ће гасоводи бити изграђени.

Према густини насељености, појасеви гасовода се сврставају у четири класе локације. Транспортни гасовод Сремска Митровица - Шид ће се пројектовати у складу са одговарајућом класом локације.

2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Стратешка процена се бави генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења заштите животне средине у Просторном плану. Извршена је анализа планских решења и идентификовање оних која, у одређеној мери, могу угрозити квалитет елемената животне средине, у фази реализације Просторног плана. Акценат је стављен на анализу планских решења, која доприносе заштити животне средине и подизању квалитета живота на посматраном простору. У том контексту, анализирају се могући утицаји планираних активности на животну средину и планске мере заштите, које ће потенцијалне негативне ефекте Просторног плана довести у прихватљиве оквири, не стварајући конфликте у простору и водећи рачуна о капацитету животне средине на посматраном простору.

Процена могућих утицаја планског документа на животну средину, према Закону, садржи следеће елементе:

- 1) приказ процењених утицаја варијантних решења Просторног плана повољних са становишта заштите животне средине са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
- 2) поређење варијантних решења Просторног плана и приказ разлога за избор најповољнијег решења;
- 3) приказ процењених утицаја Просторног плана на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;

- 4) начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, стаништима и биодиверзитету; заштићеним природним добрима; становништву, здрављу људи, градовима и другим насељима, културно-историјској баштини, инфраструктурним, индустријским и другим објектима или другим створеним вредностима;
- 5) начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), кумулативна и синергијска природа утицаја.

Утицаји и последице које ће систем гасовода имати на окружење у фази изградње и фази експлоатације, сумирани су као:

- привремена девастација пољопривредног и другог земљишта током изградње линијског дела система гасовода и пратећих објеката;
- утицаји које узрокује изградња неопходне инфраструктуре и приступних саобраћајница;
- утицаји на природне ресурсе, на станишта и биодиверзитет;
- утицаји на безбедност и здравље људи;
- утицаји на природна, културна и друга створена добра;
- ризици од удеса и последице.

Поред ових питања и проблема стратешком проценом обухваћена су и друга питања која могу имати утицај на животну средину посматраног подручја, а која су евидентирана након исходавања услова надлежних институција за објекте и активности у предметном простору.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Просторног плана на животну средину утврђују се кроз процену и поређење постојећег стања, циљева и планских решења, ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте доношења или недоношења планског документа.

2.1. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта су то варијантна решења плана која подлежу стратешкој процени утицаја, али у пракси се морају разматрати најмање две варијанте:

- 1) **Варијантно решење 1** - уколико не дође до спровођења планских решења;
- 2) **Варијантно решење 2** – уколико се реализују планска решења (варијанта одрживог развоја).

Варијантна решења Просторног плана представљају различите рационалне начине, средства и мере реализације циљева плана у појединим секторима развоја, кроз разматрање могућности коришћења одређеног простора за специфичне намене и активности. Обзиром на то да предмет Просторног плана није разматрање варијантних решења, стратешка процена се бави разрадом варијанте да се плански документ не спроведе и варијанте реализације Просторног плана и предвиђених решења, у областима које су релевантне са аспекта заштите животне средине.

Табела 7. Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

СЕКТОР ПЛАНА	СЦЕНАРИО РАЗВОЈА	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ							
		1	2	3	4	5	6	7	8
Заштита природних ресурса (утицаји на природу и животну средину и мере заштите)	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	0	0	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0	+	+	+	0	+	+
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	0	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	0	0	+
Однос према другим техничким системима (инфраструктури)	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+	+
Употреба земљишта	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	0	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	0	+	+	+	+	0	+	+

(+) укупно позитиван утицај; (-) укупно негативан утицај; (0) неутралан утицај; (?) нејасан утицај (не могу се тренутно сагледати утицаји али не искључује могућност постојања и позитивних и негативних утицаја у планском периоду)

Циљеви стратешке процене

- 1) Заштита квалитета ваздуха
- 2) Заштита и одрживо коришћење вода
- 3) Заштита и одрживо коришћење пољопривредног земљишта
- 4) Заштита природних и културних добара и вредности
- 5) Заштита биодиверзитета, станишта и предела
- 6) Смањење ризика од удеса
- 7) Смањење буке
- 8) Мониторинг животне средине

Разлози за избор најповољнијег варијантног решења

Обзиром на то да је на основу члана 15. Закона о стратешкој процени утицаја, обавезно поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења, а резимирајући позитивне и негативне ефекте, у погледу варијанти Просторног плана, може се констатовати следеће:

1. Варијанта да се Просторни план не донесе, те да се просторни развој настави по досадашњем тренду, очекивани ефекат се односи на недовољну интеграцију система заштите животне средине, с обзиром на то да се у домаћинствима интензивно користе индивидуална ложишта на чврста фосилна горива, која представљају емитере аерозагађивача односно деградационе пунктове предметног простора.
2. Варијанта да се Просторни план имплементира могу се очекивати позитивни ефекти односно непосредан утицај примене природног гаса, које због својих карактеристика спада у најчистија горива.

Стратегија енергетског развоја предвиђа да се у сектору домаћинства као и код осталих потрошача (јавног и комерцијалног сектора) мање користе угаљ и деривати нафте, као и електрична енергија за топлотне потребе, а да се повећа потрошња обновљивих извора енергије, топлотне енергије и природног гаса. Циљ је замена претежно чврстих фосилних горива са еколошки чистим горивима, односно оним чијим сагоревањем долази до знатно мање емисије загађујућих материја у ваздух.

У оквиру Стратегије развоја енергетике у РС до 2025. године као слабости енергетике Р.Србије, у оквиру стања и могућности, наводи се недовољно коришћење природног гаса у широј потрошњи. Даљи енергетски развој изискује промене у структури енергената који се користе за производњу електричне и топлотне енергије, са значајним учешћем обновљивих извора енергије и природног гаса.

Природни гас је енергент са изразитим техничким и еколошким предностима у односу на друга конвенционална горива, и у том смислу требало би да пружи значајан допринос ефикасијем и еколошки прихватљивијем коришћењу енергије.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног Просторног плана повољнија у односу на варијанту да се Просторни план не донесе.

2.2. ПРИРОДА КАРАКТЕРИСТИКА И ЗНАЧАЈ УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА

Карактеристике утицаја Просторног плана на животну средину сагледавају се у односу на врсту, вероватноћу и природу утицаја, као и интензитет активности у простору, временску и просторну димензију утицаја.

Сва планска решења, предвиђена у контексту заштите и одрживог коришћења планског подручја свакако имају кумулативног утицаја на чиниоце животне средине.

Највећи број еколошких фактора, због међусобне условљености и интеракције, имају реверзибилни карактер, што се претпоставља и за посматрани простор.

У поглављу 2.1. *Процена утицаја варијантних решења (поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са аспекта заштите животне средине* извршена је квалитативна процена позитивних и негативних утицаја појединих сектора Просторног плана на животну средину, у поређењу са ефектима варијанте да се Просторни план не примени и варијанте доношења и имплементације Просторног плана. У наставку Извештаја о стратешкој процени утицаја приказана је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења варијанте доношења и имплементације Просторног плана на животну средину и одрживи развој.

Табела 8. Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај извесан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ
мање од 1%	Н	утицај није вероватан

Табела 9. Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	- 3	Јак негативан утицај
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није примењиво
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

Табела 10. Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја

Размере утицаја	Ознака	Опис
Регионални	Р	Могућ утицај у оквиру простора регије
Општински	О	Могућ утицај на нивоу општине
Локални	Л	Могућ утицај у некој зони или делу територије Просторног плана

Табела 11. Скала за процену сложености/реверзибилности утицаја

Ознака	Опис
РЕ	Реверзибилан (повратан процес) - ефекти утицаја у окружењу се могу анулирати sukcesивним процесом
ИР	Иреверзибилан (неповратан утицај) - штете су толико велике да се првобитно стање не може вратити

Табела 12. Скала за процену временске димензије утицаја

Ознака	Опис
П	Привремен - утицај траје краћи временски период
ПО	Повремен - утицај се повремено јавља и кратко траје
Т	Последице утицаја су трајног карактера

Табела 13. Карактеристике утицаја у фази изградње

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне разmere	Сложеност / реверзибилност	Временска димензија
Загађење ваздуха	В	-1	Л	РЕ	П
Загађење површински вода	В	-1	Л	РЕ	П
Девастација и загађење земљишта	И	-2	Л	ИР	Т
Девастација станишта и биљног покривача	И	-2	Л	РЕ	П
Сеча шума	Н	-	-	-	-
Угрожавање фауне	И	-1	Л	РЕ	П
Угрожавање природних добара	Н	-	-	-	-
Угрожавање културних добара	В	0	Л	РЕ	П
Нарушавање предеоних вредности	И	-1	Л	РЕ	П
Угрожавање здравља и безбедности људи	М	-1	Л	РЕ	П

Табела 14. Карактеристике могућих утицаја у фази експлоатације у ванредним удесним ситуацијама (истицање гаса, пожар, експлозија)

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне разmere	Сложеност / реверзибилност	Временска димензија
Загађење ваздуха	И	-1	Л	РЕ	П
Загађење површински вода	М	-1	Л	РЕ	П
Девастација и загађење земљишта	И	-2	Л	ИР	Т
Девастација станишта и биљног покривача	И	-2	Л	РЕ	П
Уништавање појединих стабала (у случају пожара)	М	-2	Л	РЕ	П
Угрожавање фауне	В	-1	Л	РЕ	П
Угрожавање природних добара	Н	-	-	-	П
Угрожавање културних добара	Н	-	-	-	-
Нарушавање предеоних вредности	М	-1	Л	РЕ	П
Угрожавање здравља и безбедности људи	И	-2	Л	ИР	Т

3. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ПОЈЕДИНАЧНЕ ЧИНИОЦЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Процена утицаја са аспекта заштите животне средине у Просторном плану и стратешкој процени утицаја везани су за специфичност планског документа, који представља плански основ за развој инфраструктурног односно енергетског система и односе се на утицаје и последице које ће имати на окружење систем за транспортовање природног гаса, у фази изградње и фази експлоатације, што се односи на:

- заузимање земљишта, трајна промена намене земљишта за формирање површина за надземне објекте у систему гасовода;
- фрагментације предела формирањем коридора гасовода и неопходних заштитних зона у оквиру којих су условљена ограничења коришћења простора;
- привремена девастација пољопривредног и другог земљишта током изградње линијског дела система гасовода и пратећих објеката;
- утицаји које узрокује изградња неопходне инфраструктуре и приступних саобраћајница;
- утицаји на природне ресурсе, утицаји на станишта и биодиверзитет;
- утицаји на безбедност и здравље људи;
- утицаји на природна, културна и друга створена добра и друго;
- ризици од удеса и последице.

Природни гас као еколошки најчистије гориво у редовном режиму врши минорни притисак на ваздух и климатске промене, а као затворен систем готово да нема утицај на водотокове, сем одређеног степена приликом преласка кроз површинске водотоке, што ће бити детаљније описано у поглављу *Процена могућих утицаја планираних активности на воду*.

Утицаји јонизујућег и нејонизујућег зрачења овом стратешком проценом нису разматрани јер планирани основни садржаји у простору нису извори овог зрачења.

Утицај гасовода на животну средину испољава се кроз три фазе:

1. изградња гасовода у којој су могућа загађења земљишта, ваздуха, подземних и површинских вода;
2. редовног рада гасовода у којој су потенцијални ризици везани за акцидентне ситуације које могу довести до цурења гаса;
3. затварања објекта, санација и рекултивација, након које стање животне средине остаје непромењено.

Табела 15. Планска решења обухваћена проценом утицаја

ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПРЕМА ЦИЉЕВИМА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
Заштита квалитета ваздуха
Развој енергетског система – изградња транспортног гасовода за гасификацију свих насељених места у западном делу територије Града Сремска Митровица и општине Шид
Примена мера заштите ваздуха при изградњи и експлоатацији система гасовода са пратећим објектима
Заштита и одрживо коришћење вода
Укрштање и паралелно вођење гасовода са мелиорационим каналима (подземно и надземно), као и са инсталацијама водовода и канализације према планом дефинисаним правилима, у складу са условима надлежних институција и преузећа
Укрштање гасовода са мелиорационим каналима из система за одводњавање који се налазе уз грађевинске реоне насеља и осталим каналима нижег реда, предвиђено је методом „косо усмереног бушења“
Спровођење мера при изградњи гасовода, којима ће се обезбедити да не дође до нарушавања природног површинског отицања воде и оштећења корита и положаја водотока који се прелазе (дефинисати техничком документацијом)
Заштита и одрживо коришћење земљишта
Приликом извођења земљаних радова обезбедити мере којима се неће нарушити структура земљишта, а приликом затрпавања рова ће се водити рачуна о враћању земљишних слојева

ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПРЕМА ЦИЉЕВИМА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
Приоритетна рекултивација неуређених одлагалишта отпада (дивљих сметлишта) на траси коридора гасовода
У експлоатационом и заштитним појасевима се успоставља трајна обавеза прибављања услова/сагласности од стране предузећа надлежног за газдовање гасоводом код планирања, пројектовања и извођења других грађевинских и земљаних радова и пренамене површина
Заштита природних и културних добара и вредности
У заштићеним подручјима и целинама од значаја за очување биодиверзитета, спроводиће се законске мере заштите
Применити мере заштите еколошких коридора, као и мере очувања функционалности и проходности коридора
Применити мере заштите геолошког и палеонтолошког наслеђа
Заштита културних добара ће се обезбедити реализацијом Планом прописаних мера заштите, односно спровођењем мера у складу са Законским одредбама и условима надлежних институција
Заштита здравља становништва
Изградњом гасовода ће се обезбедити грејање на природан гас, који није токсичан, што ће унапредити квалитет животне средине, а индиректно и здравље људи предметног подручја
Смањење ризика од удеса (ванредних ситуација)
Примена превентивних мера заштите живота и здравља становништва, у складу са мерама заштите од ванредних ситуација
Смањење буке
У складу са законском регулативом ће се вршити мониторинг буке на ГМРС и према потреби примењивати мере за смањење буке
Мониторинг животне средине
Вршити редован мониторинг емисије загађујућих материја током експлоатације гасовода на стационарним изворима (ГМРС)
Мониторинг стања квалитета површинских вода и наслага на дну спроводити док трају радови на изградњи гасовода
Контролу квалитета земљишта вршити на локацијама у непосредној близини гасовода као и у зонама надземних пратећих објеката (ГМРС), са циљем провере могућег загађења земљишта, односно ради утврђивања цурења природног гаса.
Успостављање континуираног праћења стања квалитета површинских и подземних вода

3.1. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ВАЗДУХ

У случају транспортног гасовода најзначајнији утицај може имати природни гас - метан (CH_4), који само у случају хаварије може вршити значајне притиске на животну средину – када би дошло до неконтролисаног цурења гаса, услед чега би могло да дође до акцидента - пожара и експлозије, што је детаљније описано у поглављу 3.7. *Процена могућих утицаја услед ванредних ситуација*. Праћење појаве и концентрације метана битно је за мониторинг у фази експлоатације.

Период изградње система гасовода

Током изградње гасовода и осталих објеката у систему гасовода долази до повећане количине прашине у ваздух због земљаних радова - ископа и затрпавања рова, кретања грађевинске механизације, као и на локалитетима депоновања грађевинског материјала. Ова појава је краткотрајна пошто се честице прашине брзо таложе.

Због рада грађевинске механизације очекивана је повећана концентрација продуката сагоревања из мотора који се емитују у ваздух.

Загађења ваздуха се јављају и на местима где се врши заваривање цеви на самом градилишту. Врсте и количине загађујућих материја зависе од врсте и квалитета електрода које се користе.

Сви наведени утицаји су ограничени само на време трајања радова и локалног су карактера, ограничени на локацију радова. Емисија прашине може се окарактерисати као мањи – занемарив негативни утицај.

По завршетку радова ови утицаји престају и немају последица на квалитет ваздуха.

Период експлоатације

Током редовног технолошког процеса, при поштовању свих процедура рада не долази до неконтролисаног испуштања гаса у атмосферу (осим на постројењу ГМРС).

Контролисано испуштање гаса се спроводи приликом редовног ремонта, чишћења и испитивања гасовода, при чему гас који се испусти одлази у атмосферу и нема негативног утицаја на животну средину.

На ГМРС се у ваздух емитују мање количине димних гасова због сагоревања природног гаса из котларнице, за потребе догревања гаса до предвиђене технолошке температуре. Састав димних гасова зависи од хемијског састава природног гаса и коефицијента вишка ваздуха. Може се појавити минимална емисија CO₂ и NO₂.

3.2. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ВОДУ

Подземне воде

Период изградње

Траса гасовода прелази изван зоне високих подземних вода. Због плитког копања рова за постављање гасоводних цеви, обим и карактеристике грађевинских радова планираног гасовода немају негативних утицаја на квалитет и режим подземних вода. Траса гасовода је изван уже зоне санитарне заштите водоизворишта.

Период експлоатације

Природни гас је сув, чист, знатно лакши од ваздуха и у сличају истицања из било којих разлога неће имати утицај на подземне воде.

Површинске воде

Период изградње

На траси гасовода нема укрштања са већим водотоковима, већ само са мелиорационим каналима. Постављање гасовода се врши ископавањем рова, при чему се не нарушава морфолошки облик истог. Утицај на квалитет воде је само за време извођења радова и представља краткотрајно замућење воде.

Пре пуштања гасовода у рад врши се његово испитивање на чврстоћу и непропусност. Ако се за испитивање буде користила вода, треба извршити испитивање квалитета воде пре пуштања у гасовод. Приликом испуштања воде из гасовода у канале обавезно је вршити прешишћавање отпадних вода како би квалитет био у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16).

Период експлоатације

При уобичајеном режиму рада, систем за транспорт гаса и постројење за мерење и редукцију притиска гаса су тако пројектовани да, при нормалном режиму рада, не долази до испуштања природног гаса у водотокове, нити се вода користи при експлоатацији гасовода, па самим тим нема утицаја на површинске воде.

Приликом косо усмереног бушења гасовод се полаже дубље од прогнозираних деформација корита што штити гасовод од свих механичких оштећења чиме је обезбеђена сигурна заштита цевовода током експлоатације.

Негативни утицаји могу се јавити у случају хаварије на цевима, а настају искључиво као последица радова приликом поправке - замене цеви, замуљивање околних површина, а ти утицаји су краткотрајни, привремени и нестају по завршетку радова.

3.3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ЗЕМЉИШТЕ

Планирана реализација система транспортног гасовода има за последицу утицај, у највећој мери на пољопривредно земљиште док остале категорије земљишта (шумско и водно) нису заступљене на траси планираног гасовода.

Период изградње

Очекивани негативни утицаји на земљиште везани су за фазу припреме и изградње гасовода, када долази до привремене и трајне промене намене земљишта.

Приликом ископавања земљишта, постављања цеви и затрпавања рова доћи ће до нарушавања структуре земљишта на месту постављања гасовода. Приликом затрпавања рова требало би водити рачуна о враћању земљишних слојева, при чему хумусни слој мора бити на површини. На тај начин ће се очувати морфологија терена и рекултивисати земљиште.

Током извођења земљаних радова услед кретања машина доће до привремене деградације земљишта у радном појасу. Овај утицај је привременог карактера.

Период експлоатације

У току експлоатације, при обичајном режиму рада планирани гасовод неће негативно утицати на биолошки и хемијски састав земљишта. Промена намене коришћења земљишта у експлоатационом појасу ограничена је на културе чији корен не прелази дужину од 1m и може угрозити безбедан рад гасовода.

Када су у питању локације објеката у систему гасовода, за ГМРС „Шид“, ГМРС „Кукујевци“ и блок станицу, промена намене земљишта има трајни карактер.

3.4. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ПРИРОДНА ДОБРА (ФЛОРА, ФАУНА И БИОДИВЕРЗИТЕТ) И ШУМЕ

На простору који је предвиђен за трасу планираног гасовода, нема заштићених подручја, подручја која су планирана за заштиту и станишта заштићених и строго заштићених врста, као ни шума и шумског земљишта.

Међутим, планирана траса гасовода пресеца локалне еколошке коридоре који спајају заштићено подручје Национални парк „Фрушка гора“ са међународним еколошким коридором реком Савом и стаништима уз Саву.

Утицаји на флору, фауну и биодиверзитет сагледавају се у односу на:

Период изградње

За решења дефинисана предметним Просторним планом карактеристичан утицај се односи на (привремену) фрагментацију пољопривредног земљишта у зони изградње гасовода, односно (трајну) фрагментацију на локацијама пратећих надземних објеката гасовода. Најзначајнији негативни ефекти на биљне заједнице испољавају се у фази припреме терена за градњу и током изградње. Припремни радови укључују рашчишћавање терена, уклањање вегетације, одлагање на страну површинског слоја земљишта, што доводи до привременог губитка површина под постојећом вегетацијом у ширини радног појаса од 12 m.

Уз примену адекватних мера рекултивације гасовод ће имати краткотрајан утицај на флору и фауну.

Период експлоатације

У фази експлоатације у редовном режиму рада, гасовод нема утицаја на флору и фауну, као и на биодиверзитет.

Трајна промена намене земљишта је на ГМРС „Шид“, ГМРС „Кукујевци“ и блок станици.

3.5. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА СТАНОВНИШТВО

Природни гас није токсичан гас па у редовном (контролисаном) режиму рада и поштовањем технолошких процедура нису очекивани утицаји од значаја на здравље и безбедност људи.

У периоду изградње и експлоатације гасовода не постоји реална опасност по становништво и здравље људи пошто су траса гасовода и ГМРС пројектовани тако да се налазе на безбедној удаљености од насеља. Експлоатација природног гаса се одвија у затвореном систему па се у редовном режиму рада и поштовањем технолошких процедура неће јавити негативни утицаји на здравље и безбедност људи.

У случају удеса, односно експлозије и пожара угрожени су људи који су запослени и сви који се нађу у зони утицаја ширине око 100 m.

Као негативан утицај на становништво у случају експлоатације гасовода не може се разматрати феномен буке јер се она не ствара при транспорту гаса. Бука као фактор притиска на окружење се јавља на главној мерно регулационој станици, али предвиђени систем мера заштите треба да сведе буку на ниво дозвољен прописима.

Утицај на повећање нивоа буке и појаву вибрација

Период изградње

Током изградње предметног гасовода доћи ће до повећаног емитовања буке у непосредној близини градилишта због рада грађевинских машина и кретања возила везаних за рад градилишта. Наведен утицај је ограничен на простор на којем ће се одвијати грађевински радови, имајући у виду да су сви радови који се изводе дневни.

Траса гасовода је удаљена од насељених места довољно да се не очекују негативни утицаји повећаног нивоа буке и вибрација на становништво.

Период експлоатације

У фази експлоатације, на линијском делу гасовода бука не се јавља.

При експлоатацији гасовода бука се може евидентирати на ГМРС. Локације две ГМРС (ГМРС „Шид“ и ГМРС „Кукујевци“) су предвиђене на местима удаљеним од насеља, тако да ниво буке коју стварају при раду нема утицај на становништво.

3.6. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА КУЛТУРНА ДОБРА

У обухвату Просторног плана нису евидентирана непокретна културна добра. На самој траси гасовода налазе се два археолошка локалитета. У непосредној близини трасе гасовода налазе се четири археолошка локалитета.

Позитиван утицај који изградња планираних објеката система гасовода може имати на непокретна културна добра, односи се на комплетирање базе података за археолошке локалитете на подручју посебне намене, као и у смислу брзог и ефикасног рада на појачаној заштити непокретних културних добара.

3.7. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА УСЛЕД ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА

Испуштање гаса у атмосферу може се посматрати само у случају нежељених догађаја оних које технолошки поступак дозвољава (повећање притиска изнад планираног), и оних који технолошким поступком нису дозвољени али су могући - у случају акцидента.

Током периода експлоатације односно транспортовања природног гаса, може се повремено догодити да се на појединим линијским деоницама региструје (недозвољено) испуштање гаса у атмосферу на за то предвиђеним контролним цевима, које се налазе на крајевима заштитних цеви у које се постављају гасоводи у зони где постоји опасност од оштећења гасовода, као што су сва места укрштања гасовода са путевима и пружним прелазима.

Уколико се гас (детекторима) детектује на контролним цевима, то значи да је на делу гасовода који се налази у заштитној цеви дошло до пробоја херметичности и испуштања гаса. У том случају гас се испушта преко контролних цеви - лула и приступа се санацији гасовода, замени цеви. Изненадне појаве истицања гаса на контролним лулама нису део редовног технолошког поступка, већ су ванредне хаваријске ситуације које су могући али ретки догађаји, а учесталост тих ситуација није предвидива.

Количина испуштеног гаса има мањи краткотрајан утицај на квалитет ваздуха уско локалне средине. Испуштање гаса у атмосферу које се евентуално може догодити и на мерно регулационим станицама у случају неочекиваног повећања притиска, је такође редак догађај чија фреквенца није предвидива, а који није део редовног функционисања али је дозвољен у оквиру технолошког поступка (у случају наглог повећања изнад планираног радног притиска).

Природни гас не садржи токсичне супстанце, метан је један од гасова који изазива ефекат стаклене баште. Сагоревањем природног гаса у атмосферу доспевају оксиди азота и угљен моноксид у количинама које су двоструко мање од количина које би се емитовале да се као гориво користи нафта, те се зато сматра еколошки чистим горивом.

Емисија димних гасова је очекивана услед сагоревања природног гаса у котларницама које се граде уз мерно - регулационе станице на којима се у случају потребе врши догревање гаса у цевоводима до предвиђене технолошке температуре. Може се појавити минимална емисија CO₂ и NO₂, која је далеко испод дозвољене, што неће знатно утицати на промену измерене вредности емисије, загађивање околине, нити угрозити здравље људи, флору и фауну околине.

Траса гасовода, а самим тим и места укрштаја са другим инфраструктурним објектима где се постављају контролне цеви - луле, се налазе потпуно ван насељених места, где је природно проветравање одлично, те самим тим концентрације које се у очекиваним околностима могу наћи у ваздуху не утичу на квалитет ваздуха у насељеним местима.

Зоне опасности, услови за настанак удеса и могући сценарио

Зоне опасности на гасоводима су дефинисане стандардом СРПС ЕН 60079-10-1:2011: Експлозивне атмосфере — Део 10-1: Класификација угрожених простора — Експлозивне гасовите атмосфере.

Зависно од степена опасности настанка и ширења пожара и експлозије, зоне опасности деле се на:

- зону опасности 0
- зону опасности 1
- зону опасности 2.

Зона опасности 0 је простор у којем је трајно присутна експлозивна смеша запаљивог гаса и ваздуха, а учесталост и трајање експлозивних смеша ваoma велика.

Зона опасности 1 је простор у коме се при уобичајеном режиму рада могу појавити запаљиве или експлозивне смеше ваздуха и гаса.

Зона опасности 2 је простор у коме се могу појавити запаљиве или експлозивне смеше ваздуха и гаса, али само у неуобичајеним условима (цурење на запорним органима, перфорација цеви, пожар који може угрозити постројења и уређаје на гасоводу). Појава експлозије је мало вероватна, а постојање експлозивних смеша веома кратко.

Могуће удесне ситуације на гасоводу су:

- цурење гаса – потенцијално удесна ситуација;
- цурење гаса уз настанак пожара;
- цурење гаса уз појаву експлозије.

Цурење природног гаса

Цурење гаса се може јавити због појаве кvara на опреми и уређајима или због оштећења цевовода услед деловања спољних фактора. У случају цурења гаса природни гас би се ширио према вишим слојевима атмосфере, при чему би брзина и смер распростирања гаса и загађење ваздуха зависило од тренутних метеоролошких услова. Загађење настало у овој ситуацији би било локалног и привременог карактера.

У случају неконтролираног истицања гаса долази до пада притиска који се телеметријски региструје у Диспечерском центру. Уочава се место цурења и аутоматски се активирају блокадни вентили који затварају оштећену деоницу гасовода у року од 60 секунди. На тај начин се минимализује количина испуштеног гаса у околину. Место цурења се санира у најкраћем року.

Пожар и експлозија

У случају настанка пожара на надземним инсталацијама гасовода, јавља се висок ниво топлотне радијације у околном простору. Узимајући у обзир претпостављено време трајања пожара (кратко), карактеристике простора (отворен), као и најчешће временске прилике на локацији гасовода, доћи ће до локалног и привременог загађења ваздуха у околини места пожара, без трајних последица по здравље околног становништва.

Најгори сценарио био би пуцање инсталација уз испуштање великих количина природног гаса у околину и, уз присуство иницијалне температуре паљења, појава експлозије. Поред тога, јавља се термичка радијација, удар чији је интензитет исказан као надпритисак и летећи фрагменти.

Највећу опасност представља присутност особа које се могу наћи у близини и страдати приликом експлозије. Последице по околину су локалног карактера и јављају се у виду сагоревања вегетације услед наглог подизања температуре околног земљишта и ваздуха.

Гасоводни систем се пројектује тако да из сваке деонице гасовода може бити испуштен гас у року од два сата. Опасност од експлозије и пожара престаје када се детектором утврди потпуно одсуство експлозивних смеша на месту удеса.

Тачне последице удеса није могуће предвидети јер он зависи од више раличитих фактора: величине облака гаса у тренутку паљења, начина паљења облака гаса, тренутних временских прилика, као и руже ветрова.

Мере противпожарне заштите током изградње и експлоатације гасовода су део техничке документације.

Главним пројектом заштите од пожара предвиђају се превентивне мере, реаговање у случају појаве пожара и експлозије, као и мере санације.

4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

У процесу изградње као и експлоатације транспортног гасовода најважнији је надзор над спровођењем закона и подзаконских аката, мера прописаних планском и пројектном документацијом, као и надзор над оператерима који су дужни да спроводе мере сигурности и спречавања акцидента. Обавезан је систематски перманентни мониторинг.

4.1. ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКЕ МЕРЕ

Гасовод не сме пропуштати гас и мора бити довољно чврст да безбедно издржи дејство свих сила којима ће према очекивањима бити изложен током изградње, испитивања, одржавања и коришћења, односно да поред сила изазваних унутрашњим притиском издржи и дејства других предвидивих сила које могу бити изазване:

- уградњом анкера или укопавањем гасовода, друмским и железничким саобраћајем и оптерећењима која настају код постављања гасовода и његовог испитивања на притисак;
- тежинским оптерећењем током хидростатичког испитивања;
- повезивањем одвојака;
- повезивањем компоненти које нису под притиском;

- испливавањем гасовода;
- другим подземним објектима;
- поплавама, ледом, снегом, ветром;
- вертикалним померањем услед мраза;
- слегањем тла и слегањем услед рудничких активности;
- клизиштима;
- ерозијом тла;
- високим сеизмичким ризицима;
- накнадним насипањем терена, насипима и сл.;
- надземним деоницама гасовода.

а) Мере заштите у фази изградње:

- изградњу објекта у потпуности прилагодити пројектној документацији као и захтевима надлежних институција;
- пројектну документацију у потпуности урадити према важећим законским оквирима;
- распоред регулационе и сигурносне арматуре извршити тако да инсталација буде осигурана од прскања услед неконтролисаног пораста притиска;
- избор цеви, мерне, регулационе и сигурносне арматуре извршити према важећим прописима и стандардима за ову врсту инсталације;
- инсталација треба да буде тако постављена да је онемогућено њено механичко оштећење;
- предвидети додатне мере заштите (употреба заштитне цеви и сл.) на местима укрштања гасовода са комуналним инсталацијама.

б) Мере заштите у фази експлоатације:

- експлоатација природног гаса се одвија у затвореном технолошком процесу;
- из постројења не сме да буде испуштања природног гаса, осим на местима која су предвиђена техничком документацијом;
- потребно је обезбедити сталну контролу над функционисањем инсталације и уређаја, као и потребне мере за заштиту од свих врста оштећења;
- неопходна је редовна провера могућих оштећења на гасоводу и надземним објектима;
- у случају оштећења гасовода неопходно је заменити оштећену и неисправну опрему;
- чишћење гасовода се врши крацером, а отпад од чишћења се предаје сертификованој компанији за збрињавање отпада;
- пројекат заштите од пожара мора да садржи техничке и организационе мере којима се спречава да се пожар на систему за транспорт гаса не пренесе на друге системе;
- ради спречавања корозије гасовода предвиђа се систем катодне заштите;
- потребно је видно обележити заштитне зоне постављањем одговарајућих табли за забрану и упозорење.

4.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

4.2.1. Мере заштите ваздуха

а) Мере заштите у фази изградње:

- моторе са унутрашњим сагоревањем, који покрећу сву грађевинску механизацију, потребну за изградњу система гасовода и пратећих објеката одржавати на одговарајућем техничком нивоу, а неисправне одстранити са градилишта;
- загађења ваздуха се јављају и на местима где се врши заваривање цеви на самом градилишту, а врсте и количине загађујућих материја зависе од врсте и квалитета електрода које се користе, те у складу са тим начинити одговарајући избор.

б) Мере заштите у фази експлоатације:

- у случају акцидента, пожара или експлозије, долази до загађења ваздуха које се не може предупредити, с тога је обавезно спроводити превентивне мере како би се смањила вероватноћа појаве удесне ситуације;
- вршити редовно мерење емисије димних гасова. Уколико вредности нису у складу са Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, бр. 6/2016) врши се штимовање горионика, ремонт или замена котла;
- приликом пражњења или неконтролисаног истицања гаса у атмосферу из гасовода или дела инсталације сачиниће се извештај о испуштеним количинама;
- вршити редовну провера могућих повреда херметичности гасовода и славинске арматуре;
- повремена испуштања гаса вршити према предвиђеној динамици при чему на једној локацији не сме бити једновремених испуштања са различитих извора због могућности кумулативног ефекта.

в) Мере заштите након затварања објекта:

- нема никаквих утицаја на квалитет ваздуха.

4.2.2. Мере заштите вода

а) Мере заштите у фаза изградње:

- придржавати се услова локалног водопривредног предузећа;
- количине воде које се евентуално узимају из водотокова за прелиминарно испитивање морају бити контролисане и не смеју да утичу на режим отицања;
- забрањено је неконтролисано коришћење воде за потребе изградње;
- очувати зелене коридоре уз водене токове односно канале, чиме се обезбеђује одржавање корита истог, заштита вода и спречава ерозија земљишта;
- при изградњи гасовода не сме да дође до нарушавања природног површинског отицања воде као ни оштећења корита и положаја водотока који се прелазе;
- у техничкој документацији утврдити где је потребно предвидети радове на осигурању и обезбеђењу корита кроз које пролази траса гасовода, као и профила каналске мреже.

б) Мере заштите у фази експлоатације:

- при уобичајеном режиму рада гасовода није очекиван утицај на подземне и површинске воде.

в) Мере заштите након затварања објекта

- Објекат нема никакав утицај на квалитет вода.

4.2.3. Мере заштите земљишта

а) Мере заштите у фаза изградње:

- површински слој хумуса на коме се налази вегетација посебно скидати, депоновати и сачувати од разношења, а дубље слојеве одлагати на другу страну како би се при затрпавању ископа прво вратили материјали дубљих ископа, а потом површински слој;
- радове вршити у зони предвиђеној за радове изградње гасовода и пратећих објеката;
- за извођење радова максимално користити постојеће путеве, стазе и већ коришћена подручја како се не би нарушавале природне површине;
- пројектом предвидети рационално коришћење земљаних ресурса као и минималну производњу отпада;

- у случају изливања нафте и нафтних деривата, горива, машинског и другог уља угрожено земљиште посути сорбентом, скинути контаминирани слој земље и насути неконтаминираним, а загађени слој земљишта се мора отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на депонији предвиђеној за ту сврху;
- чврст отпад који настане при изградњи сакупити и одложити на прописану локацију у складу са законском регулативом;
- након завршетка грађевинских радова неопходно је земљиште вратити у првобитно стање.

б) Мере заштите у фаза експлоатације:

- забрањено је трајно депоновање отпада уз трасу гасовода;
- на делу пољопривредних површина где пролази гасовод у експлоатационом појасу забрањује се гајење култура чија дужина корена прелази 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m;
- на делу пољопривредних површина кроз које пролази гасовод, препоручује се гајење култура са кратким кореном који не нарушава структуру земљишта око цеви. Високо растиње због последица које може изазвати корење на ужем подручју трасе треба бити одстрањено. Поред сече потребно је из земље у истом подручју појаса извадити све остатке корења из земље, како не би дошло до секундарног раста растиња.

в) Мере заштите након затварања објекта:

- у случају престанка рада система гасовода опрема (гасовод) може да остане у земљи јер је у том случају девастација земљишта занемарљива. Инвеститор ће донети одлуку, у зависности од стања опреме, да ли ће опрему оставити у земљи или ће монтирати на некој другој локацији, да ли ће је продати, или ће поднети захтев (уколико опрема није за даље коришћење) за категоризацију отпада надлежној установи;
- У случају доношења одлуке о стављању гасовода ван експлоатације, или његове потпуне демонтаже, претпоставља се да ће утицај на земљиште, бити приближно аналоган утицају који је био присутан у моменту градње објекта па према томе и мере заштите биће аналогне мерама у фази изградње;
- по демонтирању опреме, земљиште је потребно вратити у првобитно стање, односно биће подвргнуто рекултивирању (у складу са пројектом рекултивације).

4.2.4. Мере заштите шума и шумског земљишта

У оквиру обухвата посебне намене Просторног плана, односно на простору коридора трасе гасовода се не налазе шуме. Евентуално, сечу појединачног растиња које би се могло наћи на траси гасовода ограничити на најмању меру.

4.2.5. Мере заштите природних добара

Обзиром на то да планирана траса гасовода пресеца локалне еколошке коридоре који спајају заштићено подручје Национални парк „Фрушка гора“ са међународним еколошким коридором реком Савом и стаништима уз Саву, саставни део просторног плана су: мере заштите еколошких коридора, посебне мере очувања функционалности и проходности коридора, као и мере заштите геолошког и палеонтолошког наслеђа. Мере су прописане од стране надлежног Покрајинског завода за заштиту природе, у поступку издавања услова за потребе израде планског документа.

Мере заштите флоре, фауне и биодиверзитета

а) Мере заштите у фаза изградње:

- изградњу вршити ван сезоне парења, како не би било утицаја на фауну;

- обезбедити да привремено уклањање вегетацијског слоја и рад механизације не доводе до негативног утицаја на живи свет;
- током припрема и градње спречити изливање течности и других материјала (нафтни деривати, уља, хемикалије, бетон и слично), као и растресање и депоновање (привремено или трајно) разних материјала у близини ископа рова или околног земљишта;
- користити постојеће путеве и саобраћајнице за приступ градилишту.

б) Мере заштите у фази експлоатације:

- обезбедити све надземне и подземне инсталације гасовода од евентуалних хаварија већег обима како би се спречио негативни утицај на флору, фауну и биодиверзитет;
- омогућити даљи традиционални начин коришћења пољопривредног земљишта.

в) Мере заштите након затварања објекта

- након престанка рада система гасовода није очекиван утицај на флору, фауну и биодиверзитет уколико не дође до демонтаже објекта, те се у складу са тим не пописују мере заштите;
- уколико буде вршено демотирање објекта и опреме, потребно је извршити рекултивацију простора, чиме ће се омогућити успостављање првобитних природних услова подручја у што краћем периоду.

4.2.6. Мере заштите културних добара

У складу са условима надлежног Завода за заштиту споменика културе, у плански документ су уграђене следеће мере техничке заштите које је обавезно спроводити:

- обавезно је рекогносцирање целе трасе гасовода;
- обавезна су заштитна археолошка истраживања на два локалитета, на самој траси гасовода, који су директно угрожени изградњом: Камариште у Мартинцима и Потес Бусија у Бачинцима;
- обавезна су заштитна археолошка истраживања и археолошки надзор у зони посебне намене 200 m лево и десно од осовине гасовода, на археолошким локалитетима: Клисине у Шашинцима, Селиште у Кузмину, Мала умка у Кукујевцима, Католичко гробље у Гибарцу;
- приликом извођења земљаних радова, на читавој траси гасовода, обавезан је археолошки надзор од стране Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица;
- ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и о томе обавести Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици, као и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен, у складу са чл. 109.став 1. Закона о културним добрима;
- инвеститор је у обавези да обустави радове уколико наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете од изузетног значаја ради истраживања локације;
- инвеститор објекта је дужан да обезбеди средства за истраживање, заштиту, чување и излагање пронађених остатака који уживају претходну заштиту, а према програму и предрачуна за археолошка истраживања (у складу са чл.110 став 1. Закона о културним добрима);
- инвеститор је у обавези да најкасније 60 дана пре почетка извођења земљаних радова на изградњи инфраструктурног коридора транспортног гасовода обавести Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица, ради вршења археолошких истраживања и надзора.

4.2.7. Мере заштите од буке и вибрација

а) Мере заштите у фаза изградње:

- ниво буке је ограничен на зону изградње, дневни режим рада и условљен је врстом машина при изградњи гасовода и техничко-технолошким решењима у режиму рада;
- током извођења радова користити савремену атестирану механизацију;
- након завршетка радова грађевинску механизацију треба одмах искључити што, поред смањења нивоа буке, доприноси и смањењу емисије издувних гасова из мотора;
- запослене на изградњи и при контроли рада гасовода опремити заштитном опремом која ће их штитити од негативних утицаја буке.

б) Мере заштите у фаза експлоатације:

- у складу са законском регулативом предвидити мерење буке на оба објекта ГМРС;
- ГМРС је зидани објекти унутар кога се налази опрема са пригушивачима те није очекивано да ће доћи до прекорачења дозвољене границе нивоа буке;
- Уколико ниво буке пређе дозвољену границу потребно је применити неку од додатних мера заштите која је технички најподобнија за конкретну ситуацију у циљу смањења буке.

в) Мере заштите након затварања објекта:

- објекат нема никакав утицај у виду буке и вибрација, осим привременог утицаја уколико се приступи демонтажи система гасовода.

4.2.8. Мере приликом изградње и експлоатације инфраструктуре

За инфраструктурне објекте мере и обавезе произилазе из прописа о техничким нормативима и стандардима, мерама и условима, које надлежни органи издају при постављању и извођењу, односно изградњи објеката.

Мере заштите објеката у зони утицаја гасовода и пратећих објеката су:

- као најважнија мера за заштиту објеката у зони утицаја гасовода представља пројектовање и конструкција гасовода према разреду заштитног појаса и примени техничких услова и норматива за дате разреде који су прописани Правилником о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar;
- надземни објекти гасовода се ограђују, тако да је зона опасности од експлозије унутар оgrade;
- извођач радова је у обавези да, постављањем одговарајућих ознака и знакова опасности, оствари заштитни појас и на тај начин обезбедити место тренутних радова на гасоводу;
- неопходно је шире становништво информисати о карактеристикама гасовода, дефинисати им неуобичајене појаве уз гасовод тј. обавестити их о дежурним телефонским бројевима, како би могли пријавити неуобичајене појаве.

4.2.9. Мере заштите живота и здравља људи

У контексту заштите природних ресурса (вода, ваздух и земљиште), Просторним планом су предвиђене одређене мере и активности, чијом реализацијом ће се зауставити њихова даља деградација, унапредиће се квалитет животне средине, а индиректно и здравље људи овог подручја. Такође, мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја на становништво дате су и у посебним законским и подзаконским актима, који се односе на здравље и безбедност и заштиту на раду.

Осим редовних мера за заштиту живота и здравља људи, неопходно је реализовати и мере заштите у случају ванредних ситуација и удеса. У том смислу, у циљу заштите живота и здравља становништва, неопходно је стриктно поштовати урбанистичке и друге услове и нормативе, дефинисане низом законских и подзаконских аката.

При избору трасе, пројектовању и изградњи гасовода, мора се осигурати безбедан и поуздан рад гасовода, као и заштита људи и имовине, тј. спречити могућност штетних утицаја околине на гасовод и гасовода на околину.

При пројектовању гасовода, мора се узети у обзир густина насељености подручја у којем ће гасовод бити изграђен. Према густини насељености, појасеви гасовода се сврставају у четири класе локације. На деоницама гасовода, на којима се грађевински рејони насеља налазе у заштитном појасу гасовода (појас ширине од по 200 m са сваке стране, рачунајући од осе гасовода, коме гасовод утиче на друге објекте и обрнуто други објекти утичу на сигурност гасовода), транспортни гасовод ће се пројектовати за класу локације III. У зависности од класе локације гасовода прописане су минималне дубине укопавања гасовода мерене од горње ивице гасовода, што је интерпретирано у Просторном плану, у оквиру области која обрађује зоне заштите, радни и експлоатациони појас транспортног гасовода, као и у оквиру правила грађења за транспортни гасовод.

4.2.10. Мере заштите од ванредних ситуација

Процена опасности од удеса је рађена према методолошким оквирима који су прописани Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса. Обим и степен детаљности примерени су хијерархијском нивоу и значају планског документа и доступним подацима у тренутку израде плана.

У процесу транспорта гаса гасоводним системом, у случају исцуривања гаса постоји реална опасност од пожара и експлозија због физичко-хемијских особина природног гаса. Метан, експлозиван и запаљив гас чини и до 95% природног гаса, док су други запаљиви и експлозивни гасови који чине примесе присутни у знатно мањем проценту.

За израду плана мера за спречавање удеса и ограничавање њихових последица је важно да се утврди поступак за спречавање и настанак удеса приликом редовног рада гасовода, као и да се смањи обим могућих последица по животну средину у случају потенцијалних удеса и ванредних ситуација.

Техничко-технолошки удеси

Удес (акцидент) јесте изненадни и неконтролисани догађај који настаје ослобађањем, изливањем или расипањем опасних материја, обављањем активности при производњи, употреби, преради, складиштењу одлагању или дуготрајном неадекватном чувању (Закон о заштити животне средине).

У случају непланираног загађења животне средине неопходно је да се без одлагања предузму мере ради смањења штете у животној средини или уклањања даљих ризика, опасности и штете у животној средини. У ове мере спадају превентивне мере заштите и мере приправности и одговорности на удес.

а) Мере превенције:

- реализација активности, изградња објеката, извођење радова, односно обављање редовних активности мора бити у складу са техничком документацијом, уз поштовање важећих законских, техничких норматива и стандарда прописаних за ту врсту објекта, као и у складу са условима и мерама које су утврдили други овлашћени органи и организације;

- редовно одржавати простор и објекте на ГМРС и блок станици, као и приступне путеве;
- у зонама опасности не смеју се налазити материје и уређаји који могу проузроковати пожар, или омогућити његово ширење;
- потребно је видно обележити заштитне зоне постављањем табли за забрану и упозорења;
- потребно је вршити редовну контролу сигурносне опреме и свих инсталација од стране запосленог особља;
- израдити План заштите о пожара;
- за заштиту од пожара обезбедити одговарајућу атестирану опрему;
- поступци одговора на удес почињу да се спроводе од првог тренутка уочавања ситуација које нису саставни део редовног технолошког процеса.

б) Мере одговора на удес и мере санације:

- у случају пожара на траси гасовода треба пустити да гас из перфорираног дела гасовода потпуно изгори пошто је сигуније контролисати гасни пожар од неконтролисаног цурења гаса;
- после удеса – пожара или експлозије врши се санација оштећеног дела гасовода, уклањање оштећених објеката и растиња и њихов транспорт на депоније;
- мере санације, у смислу ремедијације земљишта и пречишћавање вода нису потребне, јер природни гас, као и продукти његовог сагоревања не угрожавају поменуте медије, док је потребно извршити обнављање вегетације и станишта;
- мере које се спроводе у постудесним ситуацијама односе се на санацију животне средине и реконструкцију свих инсталација страдалих у удесу и успостављање безбедног наставка рада система.

У поступку стратешке процене, која је вршена паралелно са израдом Просторног плана, прибављени су услови и подаци који се односе на постројења односно комплексе у оквиру којих се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у количинама једнаким или већим од количина наведених у Правилнику о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", број 41/10). Постоје два севесо комплекса нижег реда у обухвату Просторног плана али зоне негативних утицаја не дотичу обухват посебне намене, због физичке удаљености самих комплекса од планиране трасе гасовода. Тиме се ови комплекси („Victoriaoil“ а.д. у Шиду и Термоелектрана – Топлана Сремска Митровица у Сремској Митровици) не разматрају као угрожавајући фактор по планирани гасовод, нити се разматра удружени утицај евентуалних акцидената на предметном гасоводу и пратећим надземним објектима и евентуалних акцидената у наведеним комплексима.

Наведено је закључено увидом у достављену Политику превенције удеса за комплекс „Victoriaoil“ а.д (2013) и Политику превенције удеса за Термоелектрану – топлану Сремска Митровица (2016).

Елементарне непогоде

Мере заштите од елементарних непогода представљају све планске и организоване радње које се спроводе ради заштите и спашавања од опасности и последица од елементарних непогода као што су: земљотреси, поплаве, ерозије, бујице односно услед непланираних догађаја који се не могу спречити а проузроковани су деловањем природних сила. У циљу ефикасне заштите, спасавања и отклањања последица елементарних непогода неопходно је применити мере прописане Законом о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 92/11 и 93/12).

IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Спровођење Просторног плана односи се на подручје посебне намене, што је уједно и обухват Просторног плана, а реализује се кроз:

- директну примену Просторног плана и
- примену мера заштите у заштитној зони транспортног гасовода.

Просторним планом су дефинисани уређење, коришћење и заштита подручја посебне намене транспортног гасовода Сремска Митровица-Шид са елементима детаљне регулације, које је обавезно уградити приликом израде просторних и урбанистичких планова у обухвату Просторног плана. Основна намена и решења која се односе на подручје посебне намене, дефинисана овим Просторним планом, не могу се мењати плановима нижег хијерархијског нивоа.

Директно спровођење Просторног плана обухвата све појасеве заштите транспортног гасовода – експлоатациони појас, ужи и шири појас заштите гасовода (укупне ширине 200 m лево и десно од осе цевовода). Просторни план представља плански основ за издавање информације о локацији и локацијских услова у зони његове директне примене, на основу детаљне разраде и правила уређења, грађења и заштите утврђених овим Просторним планом, за транспортни гасовод Сремска Митровица - Шид, као и за пратеће објекте (ОЧС, блок станицу, ГМРС, МРС, ПЧС и анодна лежишта), као и приступне путеве у функцији транспортног гасовода.

У подручју обухвата Просторног плана који је уједно и обухват подручја посебне намене (појас ширине 200 m лево и десно од осе гасовода), примењују се важећи плански документи (остали просторни планови подручја посебне намене, просторни планови јединица локалне самоуправе и урбанистички планови) у деловима који нису у супротности са режимима коришћења, уређења и заштите коридора транспортног гасовода, дефинисаних овим Просторним планом.

Према члану 16. Закона о стратешкој процени утицаја *„Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекти заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.“*

Просторни план не прописује обавезу израде планова нижег реда, што би била основа за разраду смерница за ниже хијерархијске нивое у поступку (стратешке) процене утицаја на животну средину.

Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 114/2008) за постројења за гасификацију утврђена је обавеза израде студије процене утицаја на животну средину, а у складу са Листом I ове Уредбе.

Процена утицаја врши се за све пројекте који се планирају како на заштићеном природном добру тако и у заштићеној околини непокретних културних добара.

У складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09) и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, инвеститори су дужни да се обрате надлежном органу пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу објеката.

Надлежни орган одлучује о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину, односно доноси решење о потреби израде или ослобађању од израде студије.

Поступак процене утицаја треба спровести по фазама у поступку процене утицаја, како је прописано поменутиим Законом. Начелни садржај студије о процени утицаја на животну средину прописан је Законом, а егзактан обим и садржај студије се одређује одговарајућим решењем од стране надлежног органа.

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Успостављање ефикасног мониторинга је предуслов остваривања циљева Просторног плана у области заштите животне средине, односно циљева стратешке процене утицаја и представља један од од основних приоритета имплементације овог плана. Праћење стања животне средине уређено је законом и подзаконским актима.

Обавеза успостављања систематског мониторинга на простору Републике Србије дефинисана је *Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон и 43/11 - одлука УС и 14/2016)* и утврђена стратешким документима у области заштите животне средине (*Национални програм заштите животне средине, Национална стратегија одрживог развоја Републике Србије, Акциони план за спровођење Стратегије одрживог развоја и др.*).

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Општи циљ Просторног плана је стварање планског основа за изградњу транспортног гасовода, као и реализација стратешких приоритета у области енергетске инфраструктуре које су утврђене Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године и Регионалним просторним планом Аутономне покрајине Војводине. Овај циљ је разрађен следећим циљевима:

- **обезбеђење неопходних услова за изградњу транспортног гасовода**, којим ће се створити услови за гасификацију свих насељених места у општини Шид и делу општине Сремска Митровица;
- **одржив просторни развој енергетске инфраструктуре**, коришћењем еколошки прихватљивих извора енергије, посебно ресурса природног гаса;
- **смањивање штетног утицаја на животну средину**, применом мера заштите и превенцијом од негативних утицаја и ризика за животну средину у зони коридора гасовода;
- **заштита природних ресурса, природног и културног наслеђа**, адекватном заштитом и одрживим коришћењем природних ресурса и др.

2. ИНДИКАТОРИ И УСЛОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МОНИТОРИНГА

Мониторинг животне средине се врши систематским мерењем и оцењивањем индикатора квалитета животне средине и загађења, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Програм редовног и систематског праћења стања животне средине је неопходан како би се обезбедило да се мере предложене на основу процењених утицаја пројекта на животну средину, на одговарајући начин имплементирају и примене.

Овај програм укључује све превентивне мере, као и мере за ублажавање утицаја предвиђених проценом, са циљем да се избегну или минимизирају негативни ефекти и ублаже последице.

Мониторингом ће се контролисати утицај објекта система гасовода на различите компоненте природне средине, а истовремено ће се благовремено спречити или локализовати негативан утицај опасних природних и техногених – природних процеса заштите природе.

У складу са специфично различитим карактеристикама утицаја, експозицијом и потенцијалним последицама, праћење нежељених ефеката мониторинг ће се спроводити у две фазе: а) у фази изградње - утицаји грађевинских активности; б) у фази експлоатације гасног система.

А) Фаза изградње гасовода и пратећих објеката

Еколошким мониторингом треба обухватити следеће:

Квалитет ваздуха

Контрола квалитета ваздуха на градилишту и околини спроводи се са циљем да се региструју загађења у зони утицаја, концентрације издувних гасова насталих као последица рада грађевинске механизације и прашине од кретања возила, земљаних радова и на местима складиштења песка и осталих прашкастих материјала.

Стање-квалитет површинских вода и наслага на дну

Пре почетка радова утврдити нулто стање уобичајене замућености воде на локалитету преласка односно подводних радова у воденим токовима и утврдити граница толеранције замућености која неће имати значајније последице по водене системе. Мониторинг ће се спроводити док трају радови и уколико замућеност пређе границе толеранције потребно је предузети корективне мере.

Уобичајена је пракса да учесталост мерења буде већа у почетку радова на обали и у води. Како концентрације замућености буду опадале може се смањити фреквенција мониторинга.

Контрола загађења земљишта и подземних вода

Спроводи се перманентно мерења превенције које се односе на рутинске контроле провере исправности грађевинских машина и места на којима се врши претакање горива или ремонт машина и привремено складиштење отпада.

Евакуација употребљених вода

Рутински надзор над третманом отпадних вода од боравка људи на градилишту. Такође, пре упуштања у реципијент, потребно је спровести мониторинг квалитета веће количине воде која бити се евентуално употребила за хидраулично тестирање цеви.

Евакуација отпада

Надзор над правилним управљањем и евакуацијом отпада који настаје на градилишту.

Стање флоре и фауне

Праћење стања биљног покривача као и животињског света врши се у циљу процене утицаја грађевинских радова и предузимања одговарајућих мера како би се ти утицаји ублажили.

На основу претходно извршених теренских истраживања, у перманентном надзору спроводити по потреби корективне мере заштите, под надзором надлежне институције.

Бука

Бука се очекује услед кретања тешке грађевинске механизације, но како је проценом утврђено да су насеља довољно удаљена од градилишта и да бука неће имати негативне ефекте на тој удаљености, мониторинг буке у фази грађевинских радова не треба спроводити.

Б) Фаза експлоатације гасовода

У фази експлоатације транспортног гасног система праћење стања одвија се преко: техничко-технолошког мониторинга и еколошког мониторинга.

1) Техничко-технолошки мониторинг се спроводи са задатком да обезбеди строгу контролу спровођења прописаних процедура и режима рада свих сегмената у систему, како би се обезбедило да систем функционише по пројектованом и предвиђеном технолошком процесу. У том смислу потребно је:

- Спровођење редовне контроле и подешавање инструманата и опреме, сервисирање и одржавање инсталација, инструмената и електроопреме.
- Контролу сигурносне опреме и свих инсталација редовно треба да спроводе лица оспособљена за ове послове.
- Успостављањем система аутоматике, регулације, даљинског управљања, контроле и дојаве вршиће се надзор и управљање процесом транспорта природног гаса.
- Подаци о параметрима протока гаса стижу у Диспечерски центар у Новом Саду, где запослени прате и контролишу рад система и веома брзо могу уочити неправилности и одступања у раду. Мониторингом свих добијених параметара спречава се непланско истицање, односно губитак гаса и могућност појаве удесне ситуације. На тај начин се врши превенција негативних утицаја које би експлоатација гасовода могла имати.
- Константном активном антикорозивном заштитом (катодном заштитом) подземних делова гасовода спречава се појава корозије и, услед тога, неконтролисано истицање гаса. За исправан рад система катодне заштите неопходно је његово стално одржавање и контрола. Обављају их запослени обучени и задужени за контролу стања катодне заштите.
- Редовним обиласком трасе гасовода пешке контролишу се визуелне карактеристике предела (кондиција и врста растиња на траси, да ли постоји било какав отпад који би могао угрожавати гасовод и др.) и детектором се испитује да ли има цурења гаса на траси и из надземних инсталација. Обилазак трасе и детекцију цурења гаса обавља једном годишње лице обучено за овај посао.
- Чишћење гасовода, као и снимање оштећења гасовода се спроводи према потреби магнетним интелигентним уређајем високе резолуције, тзв. интелигентним крацером. Уређај је опремљен инструментима и електроником, пролази кроз цев са протоком гаса и „снима“ стање зидова цеви. Проласком кроз цевовод региструје дебљину цеви, недостатке, пукотине, деформације и промене положаја цеви.
- На основу података који се очитавају са крацера, превенира се појава неконтролисаног истицања гаса, стварања потенцијално удесне ситуације која би могла негативно утицати на животну средину и безбедност људи.
- Техничко-технолошки и безбедносни мониторинг се посебно обрађује у обавезном делу техничке документације, која се односи на мере сигурности испоруке гаса.

2) У смислу еколошког мониторинга потребно је:

- Мерења квалитета отпадних гасова из котларнице на ГМРС спроводити према Уредби о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање ("Службени гласник РС", бр. 6/16), а у циљу праћења концентрације и ефеката испуштених гасова на околину у зони утицаја. Мерења вршити једном годишње узорковањем димних гасова из димњака.

- Контролу квалитета површинских и подземних вода вршити на деловима где површинске воде могу бити реципијент пречишћених отпадних вода које настају боравком запослених на објекту.
- Контрола квалитета земљишта се врши на локацијама у непосредној близини гасовода као и у зонама надземних пратећих објеката (ГМРС), са циљем провере могућег загађења земљишта, односно ради утврђивања цурења природног гаса.
- Током експлоатационог периода, потребно је вршити праћење стања геолошких структура дуж трасе гасовода као и на пратећим објектима са циљем да се на време уоче промене и настанак опасних геолошких процеса који би могли угрозити стабилност и безбедност система гасовода.
- Повремене визуелне контроле стања биљног покривача на траси гасовода (сушење или промена боје у одређеној зони), спроводе се у циљу регистровања евентуалног хаваријског исцуривања гаса на непредвиђеним местима. Контроле стања биљног покривача врше се и у зони утицаја регулационих станица са циљем да се прате ефекти повремених технолошког испуштања гаса на биљни свет као и на животињски свет везан за карактеристичан биљни покривач.
- Програмом мониторинга обухватити и анализу евентуалног миграција фауне.
- Повремено мерити ниво интензитета буке који се јавља ређе само приликом технолошког испуштања гаса под високим притиском.

3. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Мониторинг квалитета параметара животне средине дефинисан је следећим правним актима:

- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, и 36/09-др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-УС и 14/16);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10)
- Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон - одредбе чл. 81. до 96.);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 6/16);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС”, број 5/68);
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 24/14);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 75/10);
- Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС”, број 88/10)
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ”, бр. 42/98 и 44/99);
- Правилник о опасним материјама у водама („Службени гласник РС”, број 31/82);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС”, број 33/16)

- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Службени гласник РС”, број 23/94);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС”, број 72/10);
- Правилник о методологији за одређивање акустичких зона („Службени гласник РС”, број 72/10) и др.

4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација, ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са Законом.

Обавезе загађивача

У контексту мониторинга загађивача, Законом су прописане обавезе оператера постројења, односно комплекса који представља извор емисије и загађивања животне средине, да преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:

- 1) прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;

- 2) обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

Санација и ремедијација

Правно и физичко лице које деградира животну средину дужно је да изврши ремедијацију или на други начин санира деградирану животну средину, у складу са пројектима санације и ремедијације, на које сагласност даје надлежно министарство.

5. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

У случају појаве неочекиваних негативних утицаја, у смислу ванредних ситуација и могућих удеса, неопходно је поступати у складу са важећом законском регулативом.

Неочекивани негативни утицаји реализованих намена и објеката (у фази изградње и током редовног рада система гасовода) се морају спречити доследним спровођењем урбанистичких и техничких мера заштите, мера за спречавање и отклањање насталих узрока, мера за санацију последица и успостављање мониторинга животне средине.

За предметни Просторни план, од фазе припреме до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу безбедне реализације планираних намена простора. У наведеном процесу утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, те је прописан и начин поступања у случају таквих појава.

У случају непланираног загађења животне средине неопходно је да се без одлагања предузму мере ради смањења штете у животној средини или уклањања даљих ризика, опасности и штете у животној средини. У ове мере спадају превентивне мере заштите и мере приправности и одговорности на удес.

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисани су основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени.

Стратешка процена је инструмент којим се врши анализа планског документа, као и осталих расположивих просторних података (статистички и други подаци), добијених за потребе израде Просторног плана и Стратешке процене, као и валоризацијом постојећег стања на терену.

Сва планска решења и мере заштите биле су предмет анализе у оквиру стратешке процене, у контексту синтезне процене њихових утицаја и интеракције са утицајима из окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину. На основу утврђених валидних параметара формулисане су адекватне превентивне и санационе мере заштите животне средине, чијом ће се применом обезбедити концепт одрживог развоја предметног простора и ширег подручја.

Сама методологија стратешке процене се базира на одредбама Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Просторног плана на животну средину.

Примењени метод поштује наведене опште методолошке принципе и спроводи се у неколико фаза:

1. Утврђивање полазне основе стратешке процене, што обухвата: дефинисање предмета као и просторног обухвата Стратешке процене, циљеве и метод рада, правног, планског и документационог основа;
2. Анализа постојећег стања и стања квалитета чиниоца животне средине, кроз анализу природних услова (квалитета ваздуха, земљишта, вода, угроженост буком итд);
3. Процена могућег утицаја на животну средину на основу квантификације појединих елемената животне средине, научних сазнања, података објављених у литератури, другим студијама, искустава других земаља и сл;
4. Формулисање предлога мера за спречавање и ограничавање штетних утицаја у току спровођења и реализације Просторног плана, мера за унапређење стања животне средине, мера за праћење стања животне средине, које обухватају предлог индикатора за праћење стања животне средине и по потреби успостављање нових мерних тачака.

Потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности, те изискује посебан приступ у поступку интегралног планирања заштите и очувања квалитетне животне средине. Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања, представља недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату предметног Просторног плана.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У току израде Стратешке процене, поред недостатака одговарајућих смерница и упутстава, обрађивач се сусрео и са проблемом веома скромног информационог система о животној средини, као и са непостојањем Програма праћења стања параметара животне средине, на основу система показатеља-индикатора за оцену и праћење стања животне средине на подручју у обухвату Просторног плана.

Такође, за предметно подручје није формиран локални регистар извора загађивања. Информациона основа која је коришћена за Стратешку процену, највећим делом је преузета из достављене документације за потребе израде планског документа.

Основну тешкоћу у спровођењу стратешке процене и изради Извештаја о стратешкој процени представљао је недостатак званичне, детаљно прописане јединствене методологије, на нивоу Правилника. Имајући у виду да је Закон о планирању и изградњи имао неколико измена и допуна од 2009. године када је донет, у односу на Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину (који уређује израду стратешких процена, поред осталих и за просторне планове, на животну средину), а који је имао једну измену и допуну 2010. године (прва верзија закона је донета 2004. године), уочљива је неразвијеност методологије израде стратешких процена, паралелно са методологијом израде просторних планова, што се одражава на квалитет стратешких процена које прате процедуру израде и доношења планске документације.

При оцени планских решења уочен је проблем у практичној примени индикатора, имајући у виду да за планско подручје нису доступни систематизовани подаци и да нису вршења мерења одређених параметара животне средине, те да није утврђено нулто стање животне средине простора који је у обухвату овог Просторног плана и да на предметном простору и у ширем окружењу не постоји континуитет у мониторингу животне средине.

Тешкоћа при изради стратешке процене утицаја на животну средину огледа се и у раздвајању питања која су у домену (детаљне) процене утицаја на животну средину у односу на стратешке процене утицаја планских докумената на животну средину.

Европске препоруке су да стратешка процена не треба да улази у претерану квантификацију, да је њена суштина у вредновању и поређењу алтернатива/опција са аспекта могућих значајних утицаја на животну средину, да је нагласак, када се ради о карактеру утицаја, на кумулативним и синергијским ефектима, да се спроводи једино за програме и планове јавног карактера итд.

VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

У процесу одлучивања током израде материјала за рани јавни увид, а потом и Нацрта просторног плана била је укључена Влада АП Војводине, кроз учешће ресорних секретаријата, јавних предузећа и стручних органа и организација, те локалних самоуправа чија је територија у обухвату Просторног плана, у циљу усклађивања циљева и захтева за предметни простор. Активности које су спроведене током израде Просторног плана, чију је израду паралелно пратила Стратешка процена, приказане су прегледно у поглављу *Резултати претходних консултација са надлежним органима и организацијама* овог Извештаја.

Стратешка процена утицаја интегрисана је као процес у све фазе израде Просторног плана, чиме је било омогућено правовремено интегрисање циљева и принципа одрживог развоја у све фазе израде предметног планског документа (од почетних циљева, преко дефинисања стратешких опредељења и утврђивања планских решења), у циљу спречавања или ограничавања негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природне вредности, заштићена природна и културна добра и друге створене вредности.

Сходно одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину омогућено је учешће заинтересованих органа и организација у току израде Извештаја о стратешкој процени, кроз илагање на јавни увид заједно са планским документом.

Јавни увид и јавна расправа за Извештај о стратешкој процени се организује, по правилу у оквиру излагања Просторног плана на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са Законом о планирању и изградњи и Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Такође, орган надлежан за припрему плана доставља на мишљење извештај о стратешкој процени органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама. Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева.

VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проблематика заштите животне средине разматрана је у оквиру планског документа, али и у оквиру Извештаја о стратешкој процени. Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане у оквиру Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног Просторног плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквири (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, било је потребно сагледати постојеће стање животне средине и предвиђена планска решења.

Вредновањем односа позитивних и негативних утицаја и ефеката, може се закључити да имплементација планских решења обезбеђује трајне позитивне ефекте у смислу контролисаног управљања простором и животном средином. Побољшање животног стандарда локалног становништва и осталих корисника простора и услуга, биће омогућен одрживим просторним развојем енергетске инфраструктуре, односно изградњом планираног гасовода, чиме ће бити омогућено коришћење еколошки прихватљивог извора енергије - природног гаса, уз постизање економске оправданости, социјалне прихватљивости и еколошке одрживости.

Током израде Просторног плана и стратешке процене усаглашавана су решења, ублажени или отклоњени конфликти планираних намена и постојећег стања у простору, дефинисане мере заштите у Просторном плану, чијом ће се применом потенцијално негативни утицаји елиминисати или смањити на минималну меру.

Планирани мониторинг животне средине омогућиће контролу утицаја Просторног плана на животну средину. Примена и спровођење планираних мера заштите при имплементацији Просторног плана, контрола и надзор над применом мера и мониторинг животне средине, представљају обавезне еколошке мере и смернице у циљу спречавања појава негативних утицаја и ефеката на животну средину у обухвату овог Просторног плана.

Мере заштите дате овим Извештајем обавезан су елемент квалитетног управљања животном средином и представљају минимум обавеза за све субјекте чије ће активности имати утицаја на локалном нивоу, али и ширем подручју, усмеравајући планирање и уређење простора, као и коришћење и заштиту природних ресурса и вредности, обезбеђујући оптималне услове за живот и рад људи, заснованих на начелу одрживог развоја.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

